

Rikspolisstyrelsens författnings- samling

ISSN 0347-545X

Utgivare: chefsjuristen Lars Sjöström

Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om vapenlagstiftningen¹;

beslutade den 19 augusti 2002.

Rikspolisstyrelsen föreskriver följande med stöd av 2 kap. 1 §, 2 kap. 3 § femte stycket, 5 kap. 2 §, 8 kap. 2 § andra stycket, 9 kap. 1 § andra stycket, 9 kap. 2 § och 17 kap. 4 § vapenförordningen (1996:70) och meddelar följande allmänna råd.

RPSFS 2002:9

FAP 551-3

Utkom från trycket
den 26 september 2002

Innehållsförteckning

1.kap. Författningsbestämmelser

2 kap. Inledande bestämmelser

Tillståndsplikt för skjutvapen m.m.
Godtagbara ändamål för innehav av skjutvapen
Skjutvapens lämplighet

3 kap. Tillstånd att inneha skjutvapen

Bosättning
Allmänna lämplighetskrav
Ålderskrav
Sammanslutningars vapeninnehav

4 kap. Behov av skjutvapen för jakt m.m.

Allmänt
Jägarexamen
Jaktmarker

¹ Anmälan har gjorts enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 98/34/EG av den 22 juni 1998 om ett informationsförfarande beträffande tekniska standarder och föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster (EGT L 204, 21.7 1998, S.37, Celex 398L0034), ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 98/48/EG av den 5 augusti 1998 (EGT L 217, 5.8 1998, s. 18, Celex 398L0048).

RPSFS 2002:

Vapengarderoben
Vapenanpassning
Enhandsvapen för jakt m.m.
Salongsgevär

5 kap. Behov av skjutvapen för målskjutning

Allmänt
Krav på skjutskicklighet m.m.
Automatvapen och enhandsvapen
Svartkrutsvapen
Kolsyre-, luft- och fjädervapen
Armborst
Privata vapen av samma typ som tjänstevapen

6 kap. Behov av skjutvapen i övriga fall

Start- och signalvapen
Vapen hos museer
Vapen för skyddsändamål
Vapen för samlingsändamål
Vapen med huvudsakligt prydnads- eller särskilt affektionsvärde
Tillståndspliktiga vapendelar

7 kap. Tidsbegränsade tillstånd**8 kap. Tillståndsbevisets innehåll m.m.**

En innehavare – ett tillstånd

9 kap. Förvärv av ammunition

Allmänt
Förvärv av ammunition genom ombud
Ammunitionstillstånd

10 kap. Duplettbevis**11 kap. Tillstånd till in- och utförsel av skjutvapen eller ammunition**

Införsel
Utförsel
Utförselhinder
Transitering

12 kap. Handel med skjutvapen

Tillståndsprovning
Kunskapskrav
Ordentlighet och pålitlighet
Yrkesmässighet
Auktionshandel

Helautomatiska skjutvapen

13 kap. Skjutvapen i dödsbo och konkursbo

14 kap. Utlåning av skjutvapen

Allmänt

Utlåning till den som har fyllt 15 år

Enhands- eller automatvapen

Vapenhandlars utlåning

Hinder mot utlåning

15 kap. Ändring, reparation och skrotning av skjutvapen

Ändring

Reparation och översyn

Skrotning

Varaktigt obrukbara vapen

16 kap. Förvaring m.m. av skjutvapen och ammunition samt transport av

Förvaring av vapen och ammunition

Säkerhetsskåp m.m.

Förvaring under förflyttning m.m.

Förvaring under transport i övrigt

Förvaring i samband med jakt eller tävling

Vapen på allmän plats

Särskilda förvaringsvillkor

Förvaring i dödsbo och konkursbo

Förvaring hos annan

Kontroll av förvaring

17 kap. Återkallelse av tillstånd m.m.

Återkallelse

Erinran

Återkallelse av tillstånd till handel

Polismyndighetens beslut

Omhändertagande

18 kap. Inlösen av skjutvapen och ammunition

19 kap. Undantag

1 kap. Författningsbestämmelser

1 § Bestämmelser om bl.a. förvärv, innehav och införsel till riket av skjutvapen och ammunition finns i vapenlagen (1996:67) och vapenförordningen (1996:70). Regler om utförsel av skjutvapen och ammunition ur landet finns i lagen (1992:1300) om krigsmateriel och förordningen (1992:1303) om krigsmateriel. Bestämmelser om ammunition

RPSFS 2002:

finns även i lagen (1988:868) om brandfarliga och explosiva varor och i förordningen (1988:1145) om brandfarliga och explosiva varor.

I förordningen (1996:31) om statliga myndigheters skjutvapen m.m. finns bestämmelser om skjutvapen och viss annan farlig materiel som finns hos myndigheter under regeringen.

2 kap. Inledande bestämmelser**Tillståndsplikt för skjutvapen m.m.***Allmänna råd*

Av 1 kap. 4 § b vapenlagen (1996:67) följer att alla skjutvapen, oberoende av om de tillverkats före eller efter år 1890, är tillståndspliktiga om vapnen är avsedda för gastäta enhetspatroner. Med enhetspatron avses en patron där kula eller hagel tillsammans med patronhylsan och en driv- eller tändsats bildar en enhet. Med en gastät patron avses en patron som är självtätande i patronläget vid avfyring och förhindrar krutgas att tränga ut bakåt.

Tillståndsplikt

I det följande ges exempel på föremål som det krävs tillstånd att inneha:

1. Alla skjutvapen, oberoende av tillverkningsår, som är avsedda för ordinär kul- eller hagelammunition med central-, kant- eller stiftantändning samt elektrisk tändning.
2. Obrukbara vapen, som i brukbart skick skulle räknas som skjutvapen.
3. Kopia av äldre vapen, där kopian har tillverkats år 1890 eller senare och som vid tillverkningen hade en konstruktion som medför att vapenlagens regler blir tillämpliga.
4. Tårgaspistol, -revolver, -gevär, -batong, -spray eller andra tårgasanordningar, som är avsedda för självförsvar.
5. Elektriska impulsgivare, el-pistoler och andra anordningar som kan bäras i handen och är avsedda att med elektrisk ström bedöva en person eller tillfoga en person smärta.
6. Stomme till pistol eller revolver. Med stomme avses den del av en pistol eller en revolver som återstår när pipan och manteln respektive pipan och trumman har tagits bort. Avsaknaden av smärre detaljer av mindre betydelse för lådan bör inte hindra att den anses som tillståndspliktig.
7. Låda till gevär. Med låda avses den metallkonstruktion på geväret som avses bära pipa och slutstycke och som också innehåller avfyringsmekanism. I hagelgevär går lådan vanligen under benämningen baskyl. Avsaknaden av smärre detaljer av mindre betydelse för lådan bör inte hindra att den anses som tillståndspliktig.
8. Armborststomme med avfyringsanordning. Med avfyringsanordning avses den mekanism i vapnet som dels håller strängen i spänt läge, dels svarar för att strängen släpps vid avfyring.

9. Pipa, såväl slätborrad som räfflad och annan räfflad vapendel oavsett om den benämns pipa eller pipämne.

10. Instickspipa, reduceringspatron eller reduceringshylsa.

Inte tillståndsplikt

I det följande ges exempel på föremål som det inte krävs tillstånd att inneha:

1. Luft- eller fjädervapen som innehades före den 1 januari 1992 och som enligt äldre föreskrifter fick innehas utan tillstånd.

2. Start- eller signalvapen som före den 1 januari 1988 var tillståndsfria, om innehavaren hade vapnet vid denna tidpunkt.

3. Pil- eller slangbåge, innefattande även s.k. compoundbåge eller andra jaktpilbågar.

4. Vapenrepliker eller vapenattrapper som har en konstruktion som innebär att en projektil aldrig har kunnat skjutas ut ur vapnet.

5. Choketub.

6. Apport- eller burkkastare.

Vid tveksamhet om ett föremål omfattas av vapenlagens bestämmelser bör ett yttrande inhämtas från Statens kriminaltekniska laboratorium.

Godtagbara ändamål för innehav av skjutvapen

Allmänna råd

Enligt 2 kap. 4 § vapenlagen (1996:67) får ett tillstånd att inneha skjutvapen meddelas endast om den enskilde behöver vapnet för ett godtagbart ändamål. Det bör självfallet inte vara den enskildes subjektiva uppfattning som är avgörande för om behov av vapnet kan anses föreligga utan en objektiv bedömning bör göras. Som godtagbara ändamål bör anses t.ex. jakt, målskytte, skydd, samling, minne och prydnad.

Udda ändamål

Det kan finnas behov av att inneha ett vapen även för andra, s.k. udda, ändamål. Enligt 2 kap. 5 a § vapenförordningen (1996:70) får tillstånd för innehav av vapen för skjutning för annat ändamål än jakt, målskytte eller skydd beviljas om det finns synnerliga skäl och först efter det att ett yttrande har inhämtats från Rikspolisstyrelsen. Vid avgörandet bör Rikspolisstyrelsens yttrande tillmätas avsevärd tyngd.

Tillstånd för udda ändamål bör medges undantagsvis och endast om det föreligger starka skäl. Ändamålet bör framstå inte bara som klart legitimt, utan det bör också krävas att det är nödvändigt. Det bör därför i varje enskilt fall göras en bedömning av om det finns några godtagbara alternativ till att använda skjutvapen.

RPSFS 2002:

Med udda ändamål avses alltså ändamål som är mindre vanliga, exempelvis att vapen innehas för att

1. punktera gasbehållare vid eldsvåda,
2. testa eller utveckla produkter som t.ex. skottsäkra västar,
3. avliva tamboskap,
4. lånas ut i samband med utbildning för jägarexamen eller
5. lånas ut av förälder till barn under 18 år i samband med jakt under uppsikt.

Skjutvapens lämplighet

Allmänna råd

Enligt 2 kap. 5 § andra stycket vapenlagen (1996:67) får tillstånd till innehav av skjutvapen för skjutning meddelas endast om vapnet är lämpat för det ändamål som tillståndet skall avse.

En restriktiv hållning bör gälla vid bedömningen av om ett skjutvapen är lämpat för sitt ändamål. För att kunna göra den bedömningen är det viktigt att sökanden har angett rätt modellbeteckning.

Vapen vars utförande är sådant att det i jakt- och målskyttesammanhang inte går att uppnå samma precision som med ordinära vapen, bör anses som direkt olämpliga för jakt och målskytte. Vad nu sagts bör exempelvis gälla i fråga om korta vapen som saknar traditionell kolv och som inte har för ändamålet lämpliga riktmedel, t.ex. militära närstridsvapen. Enhandsvapen med en piplängd som understiger $2\frac{3}{4}$ tum, dvs. ca 7 cm, är inte lämpliga för målskjutningsändamål. Även andra vapen kan, med hänsyn till sin konstruktion eller vikt, anses olämpliga för jakt eller målskytte.

3 kap. Tillstånd att inneha skjutvapen

Bosättning

Allmänna råd

Det finns inte något formellt krav på hemvist eller bosättning här i landet för att kunna erhålla tillstånd att inneha skjutvapen. Kravet på att en vapeninnehavare själv skall kunna ansvara för förvaringen av sina vapen bör emellertid i princip medföra, att endast den som är bosatt här i landet har möjlighet att få vapentillstånd. Om en person, som inte är bosatt i landet, men som tillfälligt vistas här, ansöker om tillstånd bör det dock vara möjligt om tillståndet begränsas till att gälla endast under den tid som vederbörande skall vistas här.

Det bör även uppmärksammas att kraven i 2 kap. 13 § vapenförordningen (1996:70) måste vara uppfyllda för att personer som är bosatta i ett annat land inom den Europeiska unionen i vissa fall skall kunna få vapentillstånd i Sverige.

Allmänna lämplighetskrav

Allmänna råd

En förutsättning för tillstånd till innehav av vapen bör vara att sökanden gjort sig känd som pålitlig, omdömesgill och laglydig. Brister han eller hon i något av dessa avseenden bör tillstånd inte meddelas.

En sökande som har gjort sig skyldig till ett brott med ett inte ringa inslag av våld eller hot bör inte meddelas tillstånd att inneha vapen. Under sådana omständigheter bör sökanden i vart fall inte kunna få tillstånd förrän en avsevärd tid förflutit, i regel omkring fem år räknat från den dag då den brottsliga gärningen begicks.

En sökande som har gjort sig skyldig till ett så allvarligt brott mot jaktlagstiftningen att han dömts till fängelse, skyddstillsyn, villkorlig dom eller överlämnande till särskild vård bör i regel inte beviljas tillstånd förrän omkring fem år från den dag då gärningen begicks eller, om gärningen medfört ett omhändertagande av vapen eller återkallelse av vapentillstånd, fem år från den dag då åtgärden verkställdes. Detsamma bör gälla beträffande andra fall av kriminalitet där vapen kommit till användning. Synnerligen allvarlig brottslighet, t.ex. grovt rån, bör föranleda att tillstånd är uteslutet under ännu längre tid.

Är det fråga om lindrigare brott eller någon annan form av kriminalitet som bedöms vara diskvalificerande, kan ett tillstånd meddelas även om en kortare tid förflutit, i normalfallet dock minst två år från den dag då den brottsliga gärningen begicks.

En sökande som mer generellt eller regelbundet åsidosätter lagar eller förordningar bör inte meddelas tillstånd att inneha vapen. Detta bör gälla även om det är fråga om flera i och för sig mindre allvarliga brott eller förseelser, som inte medfört svårare påföljd än böter, men som tyder på en bristande respekt för gällande författningar.

För att få en uppfattning om sökandens skötsamhet i nykterhetskänseende bör regelmässigt en kontroll göras i vägtrafikregistret. Den som har omhändertagits enligt lagen (1976:511) om omhändertagande av berusade personer m.m. (LOB), bör normalt inte ges tillstånd att inneha vapen förrän två år förflutit från dagen för det senaste omhändertagandet.

I vissa fall, exempelvis då det vid beredningen framkommer att sökanden lider av eller har vårdats för en psykisk störning, kan det vara nödvändigt att låta sökanden styrka sin lämplighet genom ett läkarintyg.

Ålderskrav

1 § Enligt 2 kap. 3 § första stycket 4 vapenförordningen (1996:70) kan den som är under 18 år i vissa fall få innehavstillstånd för vissa målskjutningsvapen.

Sökanden skall då visa att han har ett för sin ålder påfallande och varaktigt intresse för målskjutning och stor skjutskicklighet. Att så är fallet skall

RPSFS 2002:

styrkas genom ett intyg från styrelsen för den sammanslutning sökanden tillhör och grundas på en av styrelsen gjord noggrann prövning av sökanden.

Av intyget skall framgå vilka styrelseledamöter som har deltagit i beslutet och om avvikande mening förekommit. Intyget kan ha formen av ett protokollsutdrag. Ett intyg som utfärdats av styrelseledamot eller annan efter delegation från styrelsen skall inte godtas.

Allmänna råd

En elev som genomgår utbildning vid ett skyttegymnasium eller yrkesutbildning inom jakt- och viltvård bör kunna meddelas tillstånd till innehav av jakt- eller målskjutningsvapen även om eleven inte uppfyller ålderskravet. Detta gäller särskilt för kolsyre-, luft- eller fjädervapen. Gäller ansökan annat jakt- eller målskjutningsvapen bör det krävas att det finns ett yttrande från rektor, studierektor eller gymnasiets skjutinstruktör.

Enligt 2 kap. 3 § första stycket 3 vapenförordningen (1996:70) krävs för tillstånd att inneha kulsprutepistol eller annat helautomatiskt vapen att sökanden har fyllt 20 år. Undantag får göras om det finns särskilda skäl. Ett undantag från ålderskravet bör kunna göras t.ex. när sökanden är en framstående tävlingskytt och tillhör åtminstone länseliten. För att styrka att så är fallet bör det i regel krävas ett intyg från en skyttefunktionär på regional nivå, med vilket avses skytteförbund, pistolskyttekrets eller sportskyttedistrikt.

Den för självständigt lån föreskrivna åldersgränsen, som är 18 år, bör i huvudsak gälla för tillstånd till innehav av jaktvapen. Åldersgränsen bör emellertid inte vara absolut. Ungdomar under 18 år bör således kunna få egna vapentillstånd under särskilda förutsättningar, t.ex. om den unge fyller 18 år i nära anslutning till jaktsäsongens början. Kraven på styrkt skjutskicklighet och personlig lämplighet bör emellertid vara höga.

Tillstånd att inneha skjutvapen bör inte ges till den som är under 15 år.

En väktare, som är fast anställd hos ett auktoriserat bevakningsföretag och som har till uppgift att utföra bevakning som anges i Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd, (FAP 579-2) till lagen (1974:191) om bevakningsföretag och förordningen (1989:149) om bevakningsföretag, bör kunna meddelas tillstånd att som lån inneha vapen med ammunition i tjänsten när väktaren har fyllt 20 år.

Sammanslutningars vapeninnehav

2 § De sammanslutningar som får beviljas tillstånd att inneha skjutvapen anges i *bilaga 1*.

3 § En sammanslutning som ansöker om tillstånd att inneha skjutvapen skall bifoga styrelseprotokoll över beslut om inköp av det vapen ansökan

avser. I ansökan skall lämnas uppgift även om den plats där vapnen förvaras, förvaringsutrymmets beskaffenhet och vem som är ansvarig för förvaringen.

4 § Polismyndigheten skall regelbundet kontrollera vapenregistrets uppgifter om en sammanslutnings vapeninnehav och om den som ansvarar för sammanslutningens vapenförvaring.

Allmänna råd

Det är lämpligt att tillståndsmyndigheten inforrar protokoll beträffande styrelseval samt stadgar liksom uppgifter om antalet aktiva skyttar och planerade övningar och tävlingar.

4 kap. Behov av skjutvapen för jakt m.m.

Allmänt

Allmänna råd

Jaktlagen (1987:259), jaktförordningen (1987:905) och Naturvårdsverkets kungörelse (SNFS 1994:3) med föreskrifter om jakt innehåller vissa bestämmelser om skjutvapen som får användas för jakt. I föreskrifterna finns också bestämmelser om klassning av kulammunition.

Inom område som omfattas av detaljplan får enligt 3 kap. 6 § ordningslagen (1993:1617) skjutning med eldvapen inte äga rum utan polismyndighetens tillstånd. Av plan- och bygglagen (1987:10) framgår vad som avses med detaljplan. Om sökande som har kommunens eller annans uppdrag att hålla efter skadedjur bedöms lämplig för uppdraget och har avlagt jägarexamen, bör tillstånd beviljas för innehav av det vapen som behövs för uppdraget.

Vid behov av kompletterande upplysningar i frågor som rör jakt bör tillståndsmyndigheten inhämta upplysningar från Svenska Jägareförbundet regionalt eller jaktvårdssammanslutning i orten. I svårbedömda ärenden av principiell betydelse bör yttrande inhämtas från Jägarnas Riksförbund/Landsbygdens Jägare eller Svenska Jägareförbundet eller båda. Beträffande frågor om klassindelning av ammunition och andra frågor av teknisk eller principiell natur bör yttrande inhämtas även från Naturvårdsverket.

Jägarexamen

Allmänna råd

För tillstånd att inneha jaktvapen, med undantag för enhandsvapen, krävs enligt 2 kap. 3 § första stycket 1 vapenförordningen (1996:70) att sökanden har avlagt jägarexamen. Bestämmelser om jägarexamen finns i Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 1999:9) om jägarexamen. Avlagt prov gäller utan tidsbegränsning. För jaktvapeninnehav skall enligt nämnda föreskrifter prov avläggas enligt följande.

RPSFS 2002:

Vapentyp	Prov
Vapen med hagelpipa/pipor	Teoretiskt grundprov Praktiskt hagelvapenprov
Vapen med kulpipa/pipor i klass 2-4	Teoretiskt grundprov Praktiskt grundprov/kulvapen
Vapen med kulpipa/pipor i klass 1	Teoretiskt grundprov Teoretiskt högviltsprov/kulvapen Praktiskt grundprov/kulvapen Praktiskt högviltsprov

I varje län finns ett antal provbanor för jägarexamen. Vid varje sådan provbana finns förordnade provledare. Jägarexamen kan, frånsett praktiskt högviltsprov, endast avläggas vid dessa provbanor och för dessa förordnade provledare.

Provledaren utfärdar ett intyg över ett avlagt prov. Huvudansvaret för registrering av avlagda prov i jägarexamen åvilar Naturvårdsverket. När ett komplett delprov har avlagts utfärdar provledaren ett jägarbevis försett med provtagarens fotografi.

Enligt övergångsbestämmelsen till ändringen (1986:239) i vapenkungörelsen, behöver den som innehade jaktvapen den 1 januari 1985 inte avlägga jägarexamen vid förvärv av vapen av samma vapentyp förutsatt att förvärv sker under den tid då det tidigare tillståndet gäller eller inom ett år från det att det upphört att gälla.

Undantag från kravet på jägarexamen får i särskilda fall medges av Naturvårdsverket.

I Naturvårdsverkets beslut den 11 november 1999, protokoll nr 9/99, om generell dispens i vissa fall, framgår vad som för utländska jägare gäller i fråga om undantag från krav på jägarexamen.

Jaktmarker*Allmänna råd*

Den som har avlagt jägarexamen behöver inte förete intyg om jaktmarker. Om inte särskilda skäl talar i annan riktning, bör kravet på behov av skjutvapen anses uppfyllt genom jägarexamen. Särskilda skäl kan vara t.ex. att ansökan avser specialvapen utöver vapengarderoben för deltagande i jaktsafari eller liknande. I sådana fall bör särskild dokumentation krävas och tillståndet tidsbegränsas.

Vad som sägs i första stycket bör gälla även för den som tidigare erhållit vapentillstånd utan att ha avlagt jägarexamen.

Vapengarderoben*Allmänna råd*

Den s.k. vapengarderoben omfattar sex skjutvapen för jaktändamål.

Den som nyligen har avlagt jägarexamen och som således ännu inte hunnit etablera några jaktvanor bör endast i undantagsfall meddelas tillstånd till innehav av fler än fyra vapen för jaktändamål.

Vid ansökan om fler än fyra vapen bör sökanden visa att behov föreligger. Kravet på den enskilde bör dock inte ställas allt för högt i detta hänseende. I normala fall torde det räcka med att sökanden på ett trovärdigt sätt kan motivera behovet med utgångspunkt från sina jaktvanor och sammansättningen av tidigare vapeninnehav. Finns det skäl att ifrågasätta någon uppgift bör sökanden föreläggas att styrka denna genom att ge in relevanta handlingar, såsom avtal om jakträtt, inbjudan till jakt, intyg från jaktlag eller dylikt. Prövningen bör grundas på en helhetsbedömning av sökandens behov.

För att få tillstånd till innehav av fler än sex jaktvapen bör det krävas att sökanden har ett mycket kvalificerat behov.

Den som redan innehar vapen för jakt och som önskar byta ett av vapnen bör inte åläggas att särskilt styrka sitt behov av vapnet.

Extra pipor eller pipset till ett vapen som innehas för jakt räknas inte in i antalet vapen i vapengarderoben. Detta gäller även om vapnet genom pipbyte ändrar karaktär t.ex. från hagelvapen till kombivapen.

Vapenanpassning

Allmänna råd

Med vapenanpassning avses att en sökande anpassar sitt vapeninnehav till vapengarderoben och den jakt som han faktiskt bedriver. Har sökanden det antal vapen som vapengarderoben omfattar och föreligger det inte ett mycket kvalificerat behov för innehav av vapen utöver vapengarderoben, bör det för tillstånd till innehav av ytterligare vapen krävas att sökanden anpassar sitt tidigare vapeninnehav.

Enhandsvapen för jakt m.m.

Allmänna råd

Enligt 2 kap. 6 § vapenlagen (1996:67) får tillstånd att inneha enhandsvapen meddelas endast om det finns synnerliga skäl. Enhandsvapen i kaliber .22 får användas för jakt i gryt eller med ställande hund. Närmare bestämmelser om detta finns i Naturvårdsverkets kungörelse (SNFS 1994:3) med föreskrifter om jakt. För avlivning av fällfångat vilt med enhandsvapen får även andra vapenkalibrar användas.

Enhandsvapen som innehas för jakt eller avlivning av fällfångat vilt räknas inte in i antalet vapen i vapengarderoben.

Tillstånd till innehav av enhandsvapen för jakt eller avlivning innebär att vapnet får användas också för målskjutning.

Tillstånd bör meddelas endast om omfattande jakt bedrivs. För att kunna dokumentera jakten bör grytjakt, jakt efter mårddhund eller grävling med ställande hund, eller fällfångst ha bedrivits på egen eller upplåten mark under några jaktsånger. Därvid bör det årliga fångstresultatet i genomsnitt uppgå till minst fem rävar eller grävlingar eller tio andra djur såsom mindre mårddjur och enstaka rävar eller grävlingar. Polismyndigheten bör inhämta uppgifter om vilken typ av fälla som används och på vilket sätt avlivning tidigare har skett.

Flerskottsvapen

Innehav av flerskottsvapen bör kunna medges för den som bedriver jakt eller viltvård yrkesmässigt eller som styrker något annat mycket kvalificerat behov. Vid bedömningen av om ett behov skall anses vara mycket kvalificerat bör inte enbart omfattningen av egen grytjakt eller fällfångst vara avgörande. Tillstånd att inneha flerskottsvapen av s.k. singelactiontyp kan beviljas t.ex. för den som, utöver egen grytjakt eller fällfångst, styrker att han i betydande omfattning tas i anspråk för andra uppdrag än egna. Med uppdrag i betydande omfattning bör avses ett tiotal uppdrag per år.

Grovkalibriga enhandsvapen bör i regel inte anses lämpliga vid eftersök t.ex. av skadat vildsvin. Lämpligt vapen för detta ändamål kan i stället exempelvis vara halvautomatiska hagelgevär.

Enligt 2 kap. 6 § vapenlagen (1996:67) skall tillståndet begränsas till att gälla i högst fem år om inte särskilda skäl talar emot det.

Den som innehar ett flerskottsvapen för något annat ändamål än jakt, som t.ex. målskjutningsvapen i kaliber 5,6 x 15 R, och som har behov av att använda vapnet även för jakt eller avlivning av fällfångat vilt bör kunna medges det, om kraven i övrigt för tillstånd att inneha enskottsvapen för jakt eller avlivning uppfylls.

Salongsgevär

1 § Med ett salongsgevär skall avses ett enskottsgevär i klass 4 med kaliber 5,6 mm och med en vikt som i originalutförande understiger 2,5 kilo.

Allmänna råd

Den som kan visa att han avser att påbörja fångstverksamhet av någon omfattning, t.ex. genom att ha byggt eller förvärvat en fälla för räv eller grävling eller minst fem fällor för mindre mårddjur och som inte innehar lämpligt avlivningsvapen, bör kunna ges tillstånd att inneha gevär i kaliber 5,6 x 15 R för detta ändamål.

Salongsgevär, som innehas för avlivning av fällfångat vilt, räknas inte in i antalet vapen i vapengarderoben.

5 kap. Behov av skjutvapen för målskjutning

Allmänt

Allmänna råd

Av 2 kap. 3 § vapenförordningen (1996:70) framgår, att en sökande skall vara aktiv medlem i en skytteförening eller motsvarande organisation för att få tillstånd till innehav av målskjutningsvapen. För att ett behov att inneha skjutvapen för målskjutning skall anses föreligga bör målskjutningen i allmänhet äga rum i regi av en sådan sammanslutning som anges i *bilaga 1*.

Det bör också krävas att sökanden är aktiv medlem i en sådan godkänd sammanslutning samt att denna, inom ramen för sitt reglemente, bedriver skytte med sådana vapen som ansökan avser.

Målskjutning bör bedrivas i ordnade former, företrädesvis i regi av en skyttesammanslutning. Sökanden bör ha varit aktiv medlem minst sex månader innan tillstånd beviljas och sökanden bör under denna tid regelmässigt ha deltagit i organisationens skjutningar. Undantag från sexmånadersregeln kan göras för exempelvis den som vill inneha kolsyre-, luft- eller fjädervapen. Vidare måste sammanslutningen, inom ramen för sitt reglemente, bedriva skytte med ett sådant vapen som ansökan avser samt ha tillgång till en godkänd skjutbana. Dessa förhållanden bör intygas av föreningens styrelse eller, efter delegation, av föreningens ordförande eller sekreterare.

Angående krav på särskilt intyg för en sökande som är under 18 år, se 2 kap. 2 §.

Tillstånd att inneha vapen för användning på enskild skjutbana kan meddelas under förutsättning att vederbörande har fått tillstånd av polismyndigheten enligt 3 kap. 6 § ordningslagen och verksamheten anmälts till kommunal nämnd enligt 21 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

Olika tävlingsgrenar kan ställa skilda krav på vapen i fråga om riktmedel, avtryck, vapenvikt, ammunition, kolvutförning, balans m.m. En omställning av ett vapen från tävling till tävling är inte alltid möjlig och inte heller lämplig från säkerhetssynpunkt. En framstående målskytt med ett brett tävlingsregister bör kunna meddelas tillstånd till innehav av fler än ett vapen av samma typ och kaliber. I tveksamma fall bör yttrande inhämtas från vederbörande länsorganisation eller skytteförbund.

När tillstånd ges till innehav av flera vapen måste förvaringsfrågan uppmärksammas särskilt. I vissa fall kan det bli nödvändigt att meddela särskilda villkor för förvaringen enligt 2 kap. 5 § och 5 kap. 5 § vapenlagen (1996:67).

Krav på skjutskicklighet m.m.

1 § De krav på skjutskicklighet som gäller för tillstånd till innehav av målskjutningsvapen framgår av *bilaga 2*.

2 § Ett kompetensprov för märke avseende enhandsvapen, med undantag av jakt-, kolsyre-, luft-, fjäder- eller harpunvapen, har två års giltighetstid. Är intyget om avlagt prov äldre än två år skall sökanden åläggas att avlägga ett nytt prov.

Automatvapen och enhandsvapen

Allmänna råd

Enligt 2 kap. 6 § vapenlagen (1996:67) får tillstånd att inneha automatvapen eller enhandsvapen meddelas endast om det finns synnerliga skäl. I dessa ärenden är det nödvändigt med en särskilt noggrann utredning om behovet av vapnet. Om ansökan avser tillstånd till innehav av flera sådana vapen av samma typ och kaliber, bör kravet på synnerliga skäl skärpas. Det bör därvid vägas in att det knappast är realistiskt att vara aktiv i ett stort antal olika skyttegrenar.

Enligt 2 kap. 3 § första stycket 3 vapenförordningen (1996:70) krävs i fråga om helautomatiska vapen att sökanden visat prov på särskild skjutskicklighet samt är medlem i skytteförening vars verksamhet Försvarsmakten förklarat vara av betydelse för totalförsvaret. Därutöver fordras ett mycket stort behov av att inneha ett eget automatvapen. Detta kräver att sökanden är en framstående tävlingsskytt. För att anses vara sådan bör sökanden visa att han under några år har tillhört eliten av skyttar i förbunds- och kretstävlingar med automatvapen. Tillstånd till fler än ett helautomatiskt skjutvapen bör meddelas endast i undantagsfall.

Svartkrutsvapen

Allmänna råd

Svartkrutsvapen, som t.ex. flintlås- och slagslås vapen, är som regel tidstroga reproduktioner av gamla vapen. Tillstånd bör meddelas endast den som visar att han är aktiv medlem i en sådan godkänd sammanslutning som aktivt ägnar sig åt svartkrutsskytte.

Bestämmelser om tillstånd för förvaring av svartkrut finns i Sprängämnesinspektionens föreskrifter (SÄIFS 1989:8) om hantering och import av explosiva varor.

Kolsyre-, luft- och fjädervapen

Allmänna råd

Av 1 kap. 2 § första stycket vapenförordningen (1996:70) framgår vilka krav som gäller för att ett kolsyre-, luft- eller fjädervapen skall anses ha en sådan begränsad effekt som avses i 2 kap. 1 § andra stycket vapenlagen (1996:67) och som därmed får innehas utan tillstånd av den som har fyllt 18 år.

Armborst

Allmänna råd

Det bedrivs organiserad tävlingsverksamhet med bl.a. svenska mästerskap på armborst sedan flera år tillbaka. Tillstånd bör meddelas endast den som är aktiv medlem i en sådan godkänd sammanslutning som aktivt ägnar sig åt armborstsskytte.

Privata vapen av samma typ som tjänstevapen

Allmänna råd

Enligt 2 kap. 3 § andra stycket vapenförordningen (1996:70) får tillstånd att inneha skjutvapen ges till en sökande som behöver vapnet i sin tjänst eller som för sin tjänst behöver ett annat skjutvapen än tjänstevapen för att bibehålla eller utveckla sin skjutskicklighet. Tillståndsgivningen bör ske med stor återhållsamhet.

Tillstånd kan meddelas t.ex. den som genom ett intyg från arbetsgivare eller motsvarande styrker att han inom ramen för sitt yrke, t.ex. genom tävlingsskytte i tjänsten eller omfattande instruktörsarbete eller dylikt, aktivt arbetar för att bibehålla eller utveckla sin skjutskicklighet på ett sådant sätt att tjänstevapnet inte räcker för ändamålet.

Således är en anställning som officer eller polis i sig inte tillräcklig grund för tillstånd att inneha vapen med stöd av 2 kap. 3 § andra stycket vapenförordningen.

6 kap. Behov av skjutvapen i övriga fall

Start- och signalvapen

Allmänna råd

Tillstånd att inneha start- och signalvapen eller så kallade signalstift bör kunna meddelas den som uppger ett godtagbart ändamål med innehavet.

Godtagbara ändamål kan vara att vapnet skall användas som startvapen vid idrottstävlingar eller idrottsträningar, inom lantbruk eller dylikt eller som skrämskottsvapen gentemot skadevällande vilt samt vid hundträning för att träna skottfasthet.

Ifråga om signalvapen och signalstift bör ändamålet vara nödsignalering till sjöss eller i fjällen. Denna typ av signalering bör dock i första hand tillgodoses med pyrotekniska varor.

Vapen hos museer

Allmänna råd

Enligt 2 kap. 3 § c vapenlagen (1996:67) får tillstånd att inneha skjutvapen eller ammunition som skall ingå i samlingar meddelas huvudmän för museer, om museet får statsbidrag enligt särskilda

RPSFS 2002:

föreskrifter eller om museet ägs av en kommun, ett landsting eller en stiftelse som står under länsstyrelsens tillsyn.

Huvudmannens lämplighet från laglydnadssynpunkt bör beaktas. Länsantikvarien i det län där museet är beläget bör yttra sig innan tillstånd meddelas. Uppgift om att ett museum får åsyftat statsbidrag kan inhämtas hos Statens kulturråd.

Vapen för skyddsändamål

Allmänna råd

Tillstånd att inneha pistol, revolver eller dylikt vapen för skyddsändamål bör meddelas endast när ett oundgängligt behov föreligger. Ett sådant tillstånd bör undantagsvis kunna beviljas den om för sin personliga säkerhet har ett särskilt stort behov av vapen.

Behov av pistol kan också finnas för en väktare med särskilt kvalificerade bevakningsuppgifter. Enligt 2 kap. 3 § d vapenlagen (1996:67) får auktoriserade bevakningsföretag meddelas tillstånd till innehav av skjutvapen eller ammunition, för utlåning till väktare som har meddelats tillstånd att som lån inneha ett sådant vapen. I sådana fall bör bevakningsföretaget beviljas tillstånd till innehav av det antal vapen som behövs för utlåning till företagets väktare.

Den berörde väktaren meddelas ett personligt tillståndsbevis, en s.k. lånelicens. I detta bevis bör anges bevakningsföretagets namn samt att ändamålet med innehavet är skydd. Tillståndet bör tidsbegränsas till den tid som anställningen i företaget varar. Enligt Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (FAP 579-2) till lagen (1974:191) om bevakningsföretag och förordningen (1989:149) om bevakningsföretag får tillstånd dock inte meddelas i andra fall än där väktaren har fyllt 20 år, innehar fast anställning i ett auktoriserat bevakningsföretag och får vara utrustad med skjutvapen.

En förutsättning för tillstånd till innehav av vapen för skyddsändamål bör vara att sökanden styrker sin förmåga att hantera vapnet.

Även tillståndsgivning beträffande gaspistol eller likartat vapen, som t.ex. spray, bör vara mycket restriktiv och tillstånd bör beviljas endast undantagsvis, när ett synnerligen starkt behov föreligger.

Vapen för samlingsändamål

Allmänna råd

Numera är inte bara äldre utan även moderna vapen omtyckta samlarobjekt, t.ex. där syftet är att visa den senaste utvecklingen av en teknisk konstruktion. Samlingarna medför i många fall särskilda risker från säkerhetssynpunkt. Särskilda krav bör ställas på en vapensamlares personliga kvalifikationer. Det bör vidare stå klart att sökanden har ett seriöst intresse för verksamheten.

Även privata samlingar bör godtas och något krav på att vapensamlingen skall hållas tillgänglig för visning för allmänheten

eller annars tjäna ett allmänt intresse bör inte ställas upp. Vid tvekan om medlemskap i en samlarorganisation och seriositeten hos en vapensamlare kan information inhämtas hos en sammanslutning av vapensamlare eller hos ett museum.

När det gäller en samlares skjutvapen är huvudregeln enligt 2 kap. 4 § vapenlagen (1996:67) att dessa inte får användas för skjutning. Emellertid kan polismyndigheten meddela särskilt tillstånd för skjutning med sådana vapen. Tillstånd bör i ett sådant fall beviljas för ett visst tillfälle och för ett visst vapen. Polismyndigheten bör vid tillståndsprövningen fästa avseende vid syftet med skjutningen samt säkerheten vid den, i vilken ingår även sökandens kvalifikationer när det gäller att praktiskt handha vapnet.

I fråga om det antal vapen som en samlare totalt sett bör få inneha bör som huvudregel gälla att det är lämpligare att tillståndsmyndigheten meddelar särskilda villkor om att den aktuella samlingen skall ges ett väl avpassat skydd mot tillgrepp än att myndigheten begränsar antalet vapen i samlingen. Det bör alltid krävas att en sökande lämnar uppgifter om hur vapnen förvaras eller kommer att förvaras.

Det bör uppmärksammas att ett flertal äldre vapenmodeller är föremål för reproduktion. Det torde vara tveksamt om en vapenreplik har något värde för en seriös vapensamlare i annat fall än då sökanden visar att han har en serie av originalvapen som han inte har lyckats få fullständig. Detta bör gälla även s.k. jubileumsvapen.

Kulsprutepistoler eller andra helautomatiska skjutvapen till vilka ammunition finns allmänt i handeln bör i regel inte tillåtas ingå i en vapensamling.

Avgränsat samlingsområde

För att belysa den tekniska utvecklingen, t.ex. av en viss vapentyp eller konstruktionsdetalj eller inom ett visst användningsområde, kan en samling av vapen inom ett avgränsat område ofta ha ett betydande vapenhistoriskt värde.

För att hänföras till begreppet samling bör området vara någorlunda avgränsat, så att det finns rimliga möjligheter att åstadkomma en något så när komplett samling. Begränsningen bör också vara så klart angiven att det är möjligt att senare avgöra vilka vapen som har sin givna plats inom en viss samlingsinriktning.

Exempel på avgränsade samlingsområden som bör godtas är "Vapen av viss typ tillverkade vid Husqvarna vapenfabrik under viss tidsperiod" eller vapen tillverkade vid någon annan in- eller utländsk fabrik eller grupp fabriker med anknytning till varandra. Andra områden kan vara en viss historisk epok, såsom "Westernvapen", "Brittiska handeldvapen före andra världskriget" eller liknande. Det kan även vara en vapentekniskt sammanhållen grupp, såsom "Dubbelstudsare och kombinationsvapen för jakt" eller "Halvautomatiska pistoler med förreglat slutstycke" för att visa olika

lösningar på detta tekniska problem. En enda vapenkonstruktion kan ha intressanta varianter. Ett sådant samlingsområde är "Parabellumpistoler", vilka har tillverkats under lång tid och vid minst sex fabriker.

För en privatperson lär det inte vara möjligt att åstadkomma en komplett samling om området beskrivs som t.ex. "jaktvapen", "militärvapen" eller "halvautomatiska vapen". Antalet vapen inom dessa områden är för stort för att detta skall vara möjligt.

Sedan en samlares samlingsinriktning eller område har prövats och befunnits uppfylla de krav som kan ställas, bör någon ytterligare behovsprövning inte göras så länge de anskaffade vapnen har sin plats inom det angivna området.

En samlare, som under lång tid har visat ett starkt intresse och goda kunskaper, kan ges möjlighet att utöka sitt samlingsområde med någon annan specialitet.

Villkor för förvaring m.m.

När tillstånd lämnas bör polismyndigheten som regel besluta om villkor för förvaringen enligt 5 kap. 5 § vapenlagen (1996:67). De villkor som polismyndigheten i särskilda fall beslutar för vapenförvaringen bör bl.a. avse det yttre skyddet för de lokaler där det förvaras särskilt intressanta vapen. Villkor kan lämnas om att dörrar eller fönster skall vara av viss beskaffenhet (säkerhetsklass) eller att lås eller larmanordning av speciellt slag skall installeras. Det kan vara motiverat att polismyndigheten även anger villkor om hur vapen skall förvaras i en bostadslägenhet eller en annan lokal. Polismyndigheten har dock att bestämma de särskilda villkoren med hänsyn till effekten av det totala skyddet, dvs. med hänsyn till den sammanlagda effekten av såväl yttre som inre säkerhetsanordningar.

Även för pistoler eller andra enhandsvapen till vilka ammunition finns allmänt i handeln bör från säkerhetssynpunkt utfärdas särskilda villkor för förvaringen.

Frågan om att som villkor för innehavet ställa krav på att ett vapen skall göras varaktigt obrukbart måste avgöras som en avvägning mellan säkerhetsaspekterna och samlarintresset. Det bör härvid uppmärksammas att möjligheten till en betryggande förvaring av ett vapen inte sällan kan göra det onödigt med ett villkor om obrukbarhet. Myndigheten bör inte regelmässigt och utan ingående prövning av sökandens förhållanden och inställning till saken ställa som villkor för tillstånd att ett samlarvapen görs varaktigt obrukbart.

Vapen med huvudsakligt prydnads- eller särskilt affektionsvärde

Allmänna råd

Enligt 2 kap. 4 § vapenlagen (1996:67) får tillstånd till innehav meddelas även avseende ett skjutvapen som huvudsakligen har prydnadsvärde eller särskilt affektionsvärde för sökanden.

Exempel på när ett vapen huvudsakligen har prydnadsvärde är att vapnet har ett särpräglad utseende, en ovanlig konstruktion eller förekommer i litet antal.

Vid bedömningen av ett skjutvapens affektionsvärde är det sökandens relation till överlåtaren eller vapnet som bör beaktas.

Enligt 2 kap. 5 a § vapenlagen får tillstånd att inneha skjutvapen, som huvudsakligen har prydnads- eller särskilt affektionsvärde för andra ändamål än skjutning, meddelas endast om vapnet görs varaktigt obrukbart. Trots detta får tillstånd meddelas om det finns särskilda skäl att vapnet skall få behållas i brukbart skick. Sådana skäl kan exempelvis vara att det gäller mycket värdefulla eller från objektiv synpunkt speciella vapen, t.ex. ett äldre hemtillverkat vapen. En annan situation kan vara att innehavaren inom en inte alltför avlägsen framtid, ca sex månader, avser att söka tillstånd för att bruka vapnet till skytte, t.ex. för att hinna avlägga jägarexamen.

Tillståndspliktiga vapendelar

Allmänna råd

Ljuddämpare

Av 1 kap. 3 § f vapenlagen (1996:67) framgår att vad som sägs om skjutvapen också gäller ljuddämpare. Av 2 kap. 5 § 6 vapenförordningen (1996:70) följer att behov av att inneha ljuddämpare bör anses föreligga endast om ändamålet är att skydda hälsa eller miljö vid jakt och målskjutning, om det är särskilt påkallat.

Tillståndsgivningen bör vara synnerligen restriktiv. Denna restriktivitet bör dock inte gälla innehav av ljuddämpare för användning i vilthägn.

För innehav av ljuddämpare för jaktändamål vilken reducerar ljudet så att det blir lägre än 125 dBC peak, mätt 30 m från vapnets mynning i skjutriktningen krävs tillstånd, inte bara av polismyndigheten, utan även av Naturvårdverket. Närmare bestämmelser därom finns i Naturvårdsverkets kungörelse (SNFS 1994:3) med föreskrifter för jakt.

För att tillstånd skall meddelas bör det krävas att innehavet är särskilt påkallat i det enskilda fallet. Läkarintyg från specialist beträffande hörselskador bör infordras. Meddelas tillstånd till innehav av ljuddämpare för att förhindra att en redan befintlig hörselskada skall förvärras bör tillståndet utfärdas så att det gäller för samtliga innehavda skjutvapen.

Tillstånd till innehav av ljuddämpare för att förebygga hörselskador bör inte meddelas.

7 kap. Tidsbegränsade tillstånd

Allmänna råd

RPSFS 2002:

Av 2 kap. 6 § vapenlagen (1996:67) framgår, att tidsbegränsade innehavstillstånd skall meddelas beträffande helautomatiska vapen eller enhandsvapen för flerskott. Dessa vapen är mycket eftertraktade i kriminella kretsar, dvs. särskilt stöldbegärliga och särskilt farliga vapen.

Om inte särskilda skäl talar emot det skall enligt samma lagrum innehavstillstånd beträffande sådana vapen tidsbegränsas till att gälla i högst fem år. Syftet är att få en kontinuerlig kontroll av att innehavaren fortfarande verkligen har behov av vapen. Vid bedömningen av om ett nytt tillstånd skall meddelas bör hänsyn tas inte enbart till medlemskap i skyttesammanslutning utan även till styrkt aktivitet.

En vapeninnehavare med ett tidsbegränsat tillstånd bör göra en ny ansökan i så god tid att denna hinner behandlas av polismyndigheten före giltighetstidens slut. Även om ansvaret för en ny ansökan åvilar tillståndshavaren bör polismyndigheten underrätta vederbörande i god tid innan tillståndet upphör att gälla.

En kontroll av en vapeninnehavares lämplighet bör dock ske på andra sätt än genom att ett tillstånd tidsbegränsas.

Utöver vad som sägs i 2 kap. 6 § andra stycket vapenlagen bör en tidsbegränsning komma i fråga när det gäller uppenbara tillfällighetsinnehav, dvs. i de fall när det redan från början står klart att det inte är fråga om ett varaktigt behov av skjutvapen.

Reglerna om tidsbegränsade innehavstillstånd avser dock inte sådana vapen som innehas för samlings-, minnes- eller prydnadsändamål.

8 kap. Tillståndsbevisets innehåll m.m.

1 § Ett tillståndsbevis skall innehålla uppgift om vilken eller vilka av följande typer av skjutvapen eller vapendelar som tillståndsbeviset avser.

1. kulgevärf,
2. hagelgevärf,
3. kombinationsgevärf,
4. pistol,
5. revolver,
6. kulsprutepistol,
7. kulsprutegevärf,
8. kulspruta,
9. luftgevärf,
10. luftpistol,
11. luftrevolver,
12. kolsyregevärf,
13. kolsyregevärf,
14. kolsyrerevolver,
15. signalvapen,
16. startvapen,
17. pipa,

18. pipset,
19. ljuddämpare,
20. växelsats,
21. mantel,
22. slutstycke,
23. trumma,
24. stomme,
25. låda,
26. tårgasanordning,
27. harpunvapen,
28. instickspipa,
29. armborst eller
30. annan vapentyp.

2 § Det ändamål för vilket ägaren är berättigad att använda sitt vapen skall vara preciserat för varje vapen.

3 § Ett tillståndsbevis för jaktvapen får inte begränsas till att gälla för jakt efter vissa viltarter eller till vissa jaktformer.

4 § Högsta ammunitionsklass, kaliber och patronhylsans längd skall anges för kulvapen. I förekommande fall skall kalibern anges i tum, exempel: .308. Finns det även en annan kaliberbeteckning, som t.ex. mm, skall denna anges inom parentes, exempel: (7.62 x 51 mm). Om det råder tveksamhet om ett vapens rätta kaliber, skall sökanden anmodas att förete ett intyg från en sakkunnig eller visa upp vapnet vid polismyndigheten.

5 § I ett tillståndsbevis för ett vapen som är avsett för grytjakt skall anges att tillståndet gäller endast för grytjakt och i förekommande fall för jakt efter mårhund eller grävling med ställande hund och för avlivning av vilt, fångat i fälla. Ett tillstånd för enhandsvapen för enskott skall utformas så, att det utesluter förvärv av enhandsvapen för flerskott.

6 § Ett tillståndsbevis för ett målskjutningsvapen skall utformas så, att vapnets användning inte begränsas till vissa övnings- eller tävlingsformer.

7 § I ett tillståndsbevis för införsel av vapen skall även anges från vilket land införseln får ske. Detsamma gäller när ett tillstånd meddelas för innehav av vapen, som skall föras in till Sverige.

8 § Har ett vapen olika tillverkningsnummer på pipa och låda, skall numret på lådan anses vara tillverkningsnumret.

Ett skjutvapen som saknar tillverkningsnummer skall genom polismyndighetens försorg förses med ett identifieringsnummer.

Allmänna råd

Det bör normalt inte förekomma att det meddelas tillstånd för vapen utan tillverkningsnummer. Om tillstånd söks för ett sådant vapen bör polismyndigheten se till att identifiering av vapnet sker genom stansning eller på annat lämpligt sätt.

RPSFS 2002:

9 § Byts ett nummerregistrerat vapen ut mot ett nytt vapen, exempelvis efter reklamation, skall ett nytt tillståndsbevis utfärdas och det gamla makuleras.

10 § Om en vapeninnehavare flyttar till ett annat polisdistrikt, skall registeruppgifter om vapeninnehavaren sändas till den polismyndigheten. Uppgifterna skall sändas av den polismyndighet från vars distrikt vapeninnehavaren flyttar.

Allmänna råd

Ett innehavstillstånd som avser ett ännu inte förvärvat vapen förfaller efter sex månader från dagen för beslutet, om inte tillståndsmyndigheten i det enskilda fallet bestämmer en längre tid. Polismyndigheten kan även i särskilda fall medge en längre frist. Detta kan ske bl.a. när leveranstiden för ett visst vapen är ovanligt lång eller när sökanden visar att en längre frist är motiverad av annat skäl. En ansökan om förlängning av fristen bör göras innan giltighetstiden har gått ut. En förnyad prövning av de personliga lämplighetskraven bör ske vid en förlängning av tidsfristen.

En innehavare – ett tillstånd

11 § En tillståndsmyndighet får inte meddela ett gemensamt innehavstillstånd för två eller flera personer.

Allmänna råd

Det är av största vikt att det aldrig uppstår någon tveksamhet vem som har ansvaret för ett vapen.

9 kap. Förvärv av ammunition

Allmänt

Allmänna råd

Den som har ett innehavstillstånd för ett vapen med rätt att använda det för skjutning har rätt att utan tillstånd köpa ammunition till vapnet. En förutsättning är dock att ammunitionen är avsedd för samma ändamål som tillståndet avser.

Är köparen okänd för säljaren, bör säljaren kräva att köparen styrker sin behörighet att köpa ammunition genom att visa upp bevis om sitt innehavstillstånd och legitimation.

Allt innehav av ammunition utan tillstånd är straffbart, om innehavaren inte samtidigt har tillstånd att inneha vapen i motsvarande kaliber. Vissa bagatellartade innehav av ammunition bör dock normalt inte bli föremål för straffrättsligt ingripande. Det kan vara fråga om innehav av enstaka patroner eller ett helt obetydligt souvenirinnehav och liknande bagatellartade innehav, om inte särskilda omständigheter motiverar något annat.

Förvärv av ammunition genom ombud

Allmänna råd

En person med ett eget vapentillstånd får köpa ammunition åt annan, om uppdragsgivaren har givit honom fullmakt och har tillstånd för det vapen som ammunitionen är avsedd för. Ombudet behöver dock inte ha tillstånd för vapen av samma slag som fullmaktsgivaren.

Omständigheter som är kända för säljaren behöver inte styrkas. Är ombudets identitet och innehav av vapentillstånd kända för säljaren, behöver legitimation och tillstånd inte visas upp. Om säljaren på motsvarande sätt muntligen har blivit underrättad om fullmakten, känner fullmaktsgivaren och vet vilka vapen denne har tillstånd att inneha, behöver fullmaktsgivarens identitet och behörighet inte heller styrkas.

Allmänna råd

Enligt 2 kap. 8 § andra stycket vapenlagen (1996:67) får tillstånd att inneha ammunition meddelas enskild person, sammanslutning eller huvudman för museum.

Tillståndsgivning för innehav av ammunition för samling eller för utbildning i jägarexamen bör vara frikostig så länge innehavet har en relativt begränsad omfattning, vilket normalt innebär högst 100 patroner. Vid tillståndsgivning till en större samling bör regelmässigt krävas att sökanden anger en bestämd inriktning på samlingen och att han genom en tidigare, begränsad samling, visat ett varaktigt intresse för ammunitionssamling.

När tillståndshavaren har förvärvat den mängd ammunition som tillståndet omfattar, gäller tillståndet enbart fortsatt innehav av dessa. Skall ytterligare ammunition förvärfvas måste ett nytt tillstånd sökas.

10 kap. Duplettbevis

1 § Ett duplettbevis skall innehålla alla de uppgifter som finns i originalbeviset samt påteckningen "duplettbevis".

2 § I samband med att ett duplettbevis utfärdas skall polismyndigheten upplysa sökanden om att han är skyldig att genast återlämna det nya beviset eller det gamla beviset till polismyndigheten, om det senare kommer till rätta. En sådan upplysning anges lämpligen på tillståndsbeviset.

11 kap. Tillstånd till in- och utförsel av skjutvapen eller ammunition**Införsel***Allmänna råd*

Ett tillstånd till införsel av vapen är avsett endast för tillfälligt bruk av vapen eller ammunition i Sverige under en begränsad tidsperiod och ersätter inte ett innehavstillstånd. Om det redan vid införseltillfället står klart att vapnet eller ammunitionen skall bli kvar i riket, måste innehavstillstånd sökas. Av 2 kap. 12 § vapenlagen (1996:67) följer att ett införseltillstånd alltid skall tidsbegränsas. Sökanden bör erinras om sin skyldighet att söka innehavstillstånd om han stannar längre tid och vill behålla vapnet i Sverige.

Den som enligt 2 kap. 11-12 §§ vapenlagen vill föra in ett vapen till Sverige måste styrka sin rätt att inneha vapnet i utförsellandet. Dessutom fordras att den som fått införseltillstånd även anmäler införseln av vapnet till tullmyndigheten på införselorten enligt Tullverkets föreskrifter (TFS 1997:34) om anmälningsskyldigheten vid införsel och återutförsel av skjutvapen och ammunition i vissa fall.

För tillstånd till införsel bör i princip tillämpas samma kvalifikationskrav som för innehavstillstånd. Avser en ansökan ett kortvarigt bruk av vapen i Sverige för styrkt ändamål, exempelvis jakt eller tävling, bör tillståndsgivningen emellertid vara generös. Tillståndsmyndigheterna bör dock i allmänhet infordra uppgifter om sökandens kvalifikationer för vapeninnehav, exempelvis från den som anordnar jakten eller tävlingen. I övriga fall bör som regel en noggrannare utredning göras om sökandens personliga förhållanden och behov av att få föra in vapen och ammunition.

För en person som är bosatt i ett annat land inom den europeiska unionen än Sverige, Danmark, Norge och Finland krävs för inresa i Sverige, förutom tillstånd till införsel, även innehav av ett i hemlandet utfärdat skjutvapenpass. För medborgare i Danmark, Norge eller Finland krävs antingen skjutvapenpass eller innehavstillstånd.

Utförsel

Allmänna råd

Bestämmelser om rätten att föra ut skjutvapen och ammunition ur landet finns huvudsakligen i lagen (1992:1300) om krigsmateriel samt i förordningen (1992:1303) om krigsmateriel. Vissa bestämmelser om utförsel finns även i 2 kap. 15 § vapenlagen (1996:67).

När polismyndigheten utfärdar ett tillstånd beträffande vapen som inte skall återinföras behöver den få kännedom om tidpunkten när vapnet har förts ut ur landet, så att det kan avföras från vapenregistret. Detta kan uppnås på följande sätt. Ett tillstånd till utförsel utfärdas i två exemplar. I tillståndet anges att det ena exemplaret är avsett att lämnas till tullmyndigheten i samband med utförseln. Enligt en överenskommelse med Tullverket översänder tullmyndigheten detta exemplar till den utfärdande polismyndigheten med uppgift om att utförseln har ägt rum.

Utförseln bör ske endast vid tullstation som är bemannad dygnet runt. Polismyndigheten bör därför ange detta som ett villkor i samband med beslutet om utförsel. En utförsel utan anmälan vid en tullstation innebär ett brott mot tullförordningen (1994:1558).

Ytterligare bestämmelser om utförsel av skjutvapen finns i Tullverkets föreskrifter (TFS 1997:35) om anmälan till tullmyndighet vid utförsel m.m. av krigsmateriel.

Allmänna råd

Vid handläggning av tillstånd till utförsel av skjutvapen och ammunition till länder inom Organization for Economic Co-operation and Development (OECD) kan finnas hinder som innebär att utförseltillstånd, som inte är för tillfälligt enskilt bruk, inte får eller bör meddelas till vissa länder.

Ovillkorliga exporthinder, som innebär att utförseltillstånd inte får meddelas, följer av

1. bestämmelse i internationell överenskommelse som Sverige biträtt,
2. beslut av FN:s säkerhetsråd eller
3. folkrättsliga regler om export från neutral stat under krig.

Utförseltillstånd bör inte meddelas till

1. en stat som befinner sig i väpnad konflikt med annan stat,
2. en stat som har inre väpnade oroligheter eller
3. en stat där det förekommer omfattande och grova kränkningar av mänskliga rättigheter.

Om en ansökan avser utförsel av fler än 30 handeldvapen till ett land utanför Europeiska unionen bör normalt krävas att köparen bifogar ett s.k. slutanvändarintyg i original. Av intyget skall framgå vad vapnen skall användas till och att vapnen inte kommer att exporteras vidare till tredje land.

Vid tveksamheter i fråga om utförselhindrande omständigheter bör synpunkter inhämtas från Rikspolisstyrelsen.

Transitering*Allmänna råd*

Det förekommer att utländska vapeninnehavare vill föra vapen genom Sverige för att sedan använda det i något av våra grannländer, s.k. transitering. En förutsättning för transiteringen är att införseltillstånd i Sverige har meddelats.

Tullverket meddelar föreskrifter beträffande sådana jakt- eller tävlingsvapen och tillhörande ammunition som en resande tänker föra genom riket.

12 kap. Handel med skjutvapen**Tillståndsprövning**

1 § Enligt 2 kap. 10 § första stycket vapenlagen (1996:67) krävs för tillstånd att driva handel med skjutvapen att sökanden är berättigad att driva handel i allmänhet, har de kunskaper som behövs samt är ordentlig och pålitlig. Tillstånd får meddelas endast för handel som skall bedrivas yrkesmässigt.

I tillstånd att bedriva handel skall det anges såväl vilka typer av skjutvapen en handlare får inneha som det största antal av dessa vapen som får innehas samtidigt.

Kunskapskrav

2 § Sökanden skall besitta god kännedom om vapen, vapenlagstiftning, jaktlagstiftning och övrig lagstiftning som berör vapen.

Sökanden skall visa att han eller hon besitter erforderliga kunskaper, exempelvis genom att styrka omfattande och väldokumenterad erfarenhet av tidigare verksamhet inom vapenhandeln, inom skytterörelsen eller försvarsmakten. Även genomförd utbildning i hithörande fråga kan styrka att sökanden uppfyller kunskapskravet.

Ordentlighet och pålitlighet

Allmänna råd

Sökandens allmänna laglydnad bör tillmätas stor betydelse. Därvid bör det kunna ställas större krav på en vapenhandlare än på en person som önskar förvärva vapen för eget bruk. Den som dömts för exempelvis våldsbrott, egendomsbrott, häleriförseelser och bokföringsbrott bör inte meddelas tillstånd förrän en icke obetydlig tid har förflutit.

Vid tillståndsprövningen bör beaktas även sökandens förhållande i skattehänseende. En sökandes redbarhet och lämplighet kan ifrågasättas om t.ex. mervärdesskattebestämmelserna har åsidosatts i tidigare verksamhet. Sådana överträdelser kan utgöra ett tecken på att bokföring och övriga anteckningar inte kommer att skötas på ett korrekt sätt.

Kraven på en sökandes lämplighet gäller även beträffande en juridisk person. I prövningen ingår att bedöma lämpligheten hos styrelseledamöter och andra personer med avgörande inflytande i företaget. Det bör också tillses att föreståndare och ersättare har en sådan ställning inom företaget att de självständigt kan bedriva verksamheten på ett riktigt sätt. Enligt 5 kap. 3 § vapenförordningen (1996:67) skall föreståndare och ersättare vara godkända av polismyndigheten.

Yrkesmässighet

Allmänna råd

Kravet på yrkesmässighet innebär, att verksamheten skall vara vinstinriktad och ha en viss varaktighet eller åtminstone vara inriktad på en serie affärshändelser. Överlåtelser av skjutvapen kräver inte alltid handelstillstånd. Om t.ex. en privatperson säljer ett eller flera vapen är det inte handel i egentlig mening och det krävs därför inte något handelstillstånd för försäljningen.

Det gäller för polismyndigheten att avgöra om det är fråga om en seriös och yrkesmässig handelsverksamhet. Vid bedömningen bör omfattningen av verksamheten vägas in, varvid några tiotal transaktioner, dock minst 20, per år till eller från privatpersoner torde

RPSFS 2002:

kunna vara ett nedre riktmärke. Den beräknade lagerhållningen bör också stå i rimlig proportion till årsomsättningen. Andra omständigheter som bör beaktas är uppgifter om tilltänkt kundkrets, vilket utbud som planeras, i vilken affärslokal verksamheten skall bedrivas, öppettider och finansiering.

Den tilltänkta etableringens inverkan från marknadssynpunkt, t.ex. att det redan finns vapenhandlare på orten, är utan betydelse för bedömningen.

Auktionshandel

Allmänna råd

Auktionsförsäljning av vapen kräver vapenhandlartillstånd, såvida inte vapenägaren eller motsvarande innehar, förvarar och ansvarar för vapnet under auktionen och till dess köparen har erhållit ett innehavstillstånd.

Helautomatiska vapen

Allmänna råd

Bestämmelsen i 2 kap. 10 § tredje stycket vapenlagen (1996:67) innebär att en vapenhandlare som har tillstånd till handel med helautomatiska vapen inte får ha andra sådana vapen i lager än som har tagits in för en viss köpare.

13 kap. Skjutvapen i dödsbo och konkursbo

Allmänna råd

Av 1 kap. 3 § 3 vapenförordningen (1996:70) följer att frågor om ett dödsbos eller konkursbos innehav av skjutvapen eller ammunition prövas av polismyndigheten i den avlidnes eller konkursgäldenärens folkbokföringsort.

I 8 kap. vapenlagen (1996:67) finns bestämmelser om de förutsättningar under vilka dödsbo eller konkursbo får inneha vapen utan särskilt tillstånd. Bestämmelser om anmälningsskyldighet finns i 11 kap. vapenförordningen.

Enligt 7 kap. 1 § b vapenlagen skall staten lösa in vapen och ammunition om en vapeninnehavare har avlidit. Denna skyldighet blir dock inte aktuell, om dödsbodelägarna inom den tid och på det sätt som anges i 7 kap. 2 § första stycket vapenlagen avvecklar vapeninnehavet. Den normala ordningen bör vara att dödsboet eller motsvarande så långt det är möjligt bereds tillfälle att göra sig av med vapnen. Om så inte sker, bör polismyndigheten inleda ett inlösensförfarande i så nära anslutning som möjligt till den tidsfrist som anges i 7 kap. 2 § första stycket vapenlagen.

Enligt 8 kap. 2 § vapenlagen får polismyndigheten besluta att skjutvapen eller ammunition tills vidare skall förvaras av

myndigheten eller någon annan som myndigheten anvisar, när det finns särskild anledning till det.

Med hänsyn till de speciella förhållanden som råder vid ett dödsbos innehav av vapen, är det ofta angeläget att polismyndigheten ger dödsbodelägarna råd om lämpligt sätt för avvecklingen av vapeninnehavet.

Det förekommer ibland i samband med utredningar i dödsboärenden att skjutvapen anträffas som den avlidne innehaft utan tillstånd, s.k. svart vapen. Om vapnet inte förverkats enligt rättegångsbalkens bestämmelser, bör innehavstillstånd för t.ex. jakt eller målskjutning kunna meddelas för en arvtagare, om denne uppfyller kraven att inneha skjutvapen. Tillstånd bör dock inte ges om sökanden har känt till att den avlidne innehaft vapnet illegalt.

Tillstånd till innehav av s.k. svarta vapen bör däremot inte meddelas för minnes- eller prydnadsändamål.

När kronofogdemyndigheten har utmätt skjutvapen bör polismyndigheten underrättas om åtgärden.

14 kap. Utlåning av skjutvapen

Allmänt

Allmänna råd

Med lån enligt vapenlagen (1996:67) avses dels uppsiktsutlåning, dels självständig utlåning. Dessutom finns s.k. organisationskontrollerad utlåning, vilket är en form av uppsiktsutlåning. Om ett vapen lånas ut för övning eller tävling, som äger rum under en sammanslutnings kontroll, bör utlåningstiden begränsas till den tid övningen eller tävlingen varar samt för färd till och från skjutplatsen.

Uppsiktsutlåning innebär att långivaren är personligen närvarande och har kontroll över vapnets användning. Enligt 3 kap. 4–6 §§ vapenlagen krävs för utlåning i vissa fall att vapnet innehas under upplåtarens omedelbara kontroll.

Självständig utlåning innebär att långivaren inte är personligen närvarande. Vapnet får inte brukas för något annat ändamål än det långivarens tillstånd avser.

En förutsättning för all utlåning är att den är tillfällig. Enligt 3 kap. 1 § vapenlagen får skjutvapen lånas ut högst under två veckor. Självständig utlåning får inte ersätta ett innehavstillstånd. Detta innebär att en viss tid måste förflyta mellan två lån. Föreligger inte dessa förutsättningar måste ett innehavstillstånd sökas.

Detta medför exempelvis att en skytt som behöver låna ett vapen under en längre tid måste söka innehavstillstånd. I tillståndsbeviset anges att tillståndet avser lån. Vidare bör lånetiden anges. Dessa uppgifter bör antecknas under "Ändamål" enligt följande exempel: jakt (lån under tiden 2000-10-01 –12-31).

Allmänna råd

Enligt 3 kap. 3 § b vapenlagen (1996:67) får ett skjutvapen lånas ut till den som har fyllt 15 år, om vapnet skall innehas och användas under långivarens uppsikt och det inte är fråga om ett enhandsvapen eller helautomatiskt vapen. En 15-åring får därför jaga med gevär i exempelvis en förälders sällskap, om denne kan bedriva en meningsfull och effektiv uppsikt och kontroll samt leda hanteringen av vapnet.

Några hinder mot att även upplåtaren för sin del medför eget vapen när han utövar kontrollen föreligger inte.

Kravet på jägarexamen gäller inte vid uppsiktsutlåning under upplåtarens omedelbara kontroll, om upplåtaren har avlagt jägarexamen eller är undantagen från kravet att avlägga jägarexamen enligt övergångsbestämmelsen till ändringen (1986:239) i vapenkungörelsen.

Enhands- eller automatvapen*Allmänna råd*

Utlåning av enhands- eller automatvapen får ske endast i de fall som anges i 3 kap. 4 § vapenlagen (1996:67).

Har låntagaren ett eget tillstånd att inneha ett vapen av motsvarande typ, får utlåning dock ske enligt de allmänna utlåningsreglerna. Detta innebär att den som exempelvis innehar ett tillstånd för en pistol för målskjutning får låna en pistol eller revolver oavsett kaliber för samma ändamål.

Vapenhandlares utlåning*Allmänna råd*

Enligt 3 kap. 6 § andra stycket vapenlagen (1996:67) gäller inte kravet på uppsikt vid utlåning från en vapenhandlare till en låntagare som själv har rätt att inneha ett vapen av samma typ som lånet avser. Det innebär att det inte fordras att en kontrollant är närvarande när en sådan vapenspekulant provskjuter vapnet. Med samma typ avses, i fråga om kulvapen, ammunitionens klasstillhörighet enligt Naturvårdsverkets kungörelse (SNFS 1994:3) med föreskrifter om jakt. Utlåning från en vapenhandlare får inte ske för något annat ändamål än provskjutning på skjutbana och inte för längre tid än som behövs för provskjutningen. Detta gäller inte bara när en kontrollant är närvarande utan även för en vapenspekulant som tidigare har vapen av samma typ.

Hinder mot utlåning*Allmänna råd*

Av 3 kap. 8 § vapenlagen (1996:67) framgår att utlåning av skjutvapen inte får ske i vissa fall. Bestämmelsen avser att hindra att den som frångår rätten att inneha vapen skall kunna kringgå ett sådant beslut genom att istället låna ett vapen. Av bestämmelsen framgår emellertid också att den inte hindrar att ett vapen efter särskilt tillstånd från polismyndigheten lånas ut för övning eller tävling som äger rum under uppsikt av en sådan sammanslutning som får meddelas tillstånd att inneha skjutvapen.

Motsvarande hinder mot vapenlån bör också anses gälla för den som på grund av personlig olämplighet fått avslag på sin ansökan om innehavstillstånd.

15 kap. Ändring, reparation och skrotning av skjutvapen

Ändring

Allmänna råd

Om ett vapen ändras, krävs ett nytt innehavstillstånd. Med ändring avses, att vapnet efter ändringen till funktion och verkan kommer att vara väsentligt annorlunda än tidigare. Till tillståndskrävande ändringar räknas byte av pipa till annan kaliber, förkortning av pipan så att den efter ändringen blir kortare än 45 cm för kulgevär och 48 cm för hagelgevär, ändring av patronläge så att annan ammunition kan användas än den som vapnet är avsett för samt införande av repetersystem på ett vapen som inte tidigare haft detta. En ändring av patronläge på hagelgevär från 65 mm till 70 mm kräver dock inte tillstånd.

Något särskilt tillstånd för att utföra själva vapenändringen krävs inte. Polismyndigheten bör dock kontrollera att ändringen kommer till stånd, eftersom tillståndet och vapnet annars inte stämmer överens.

För att bifalla en ansökan om tillstånd att inneha ett ändrat vapen måste åtgärden vara av permanent karaktär. Ändringen bör som regel utföras av en vapenhantverkare.

En ändring av ett sådant automatvapen som ingår i totalförsvarets utrustning kräver medgivande av Försvarets materielverk.

Vapenlagens bestämmelser innebär att en enskild person som tillverkar ett vapen är skyldig att söka tillstånd till innehavet innan vapnet är färdigt. Materialspecifikation och konstruktionsritning bör om möjligt företes vid ansökan.

1 § Enligt 8 kap. 2 § vapenförordningen (1996:70) skall den som tar emot ett skjutvapen för reparation eller översyn föra anteckningar i en särskild reparationsförteckning över mottagna vapen.

En sådan reparationsförteckning skall innehålla uppgifter om

1. vapenägarens namn, person- eller organisationsnummer och folkbokföringsadress,
2. vapnets typ, fabrikat, modell, kaliber och tillverkningsnummer,
3. datum för vapnets inlämnande och
4. datum för vapnets utlämnande eller motsvarande.

2 § Vid polismyndighetens prövning av en ansökan om reparationstillstånd skall hänsyn tas till sökandens allmänna lämplighet att tillfälligt inneha vapen av det slag som det är fråga om. Ett tillstånd kan begränsas till att avse endast vapen av en viss typ.

Allmänna råd

Enligt 4 kap. 3 § vapenlagen (1996:67) får reparation och översyn av vapen utföras av

1. vapenhandlare, dock endast i fråga om vapen av den typ som är upptagna i hans handelstillstånd,
2. den som uppfyller kraven för att självständigt få låna ett vapen av den typ som skall repareras eller
3. den som har fått polismyndighetens tillstånd att yrkesmässigt utföra reparation och översyn av vapen.

Polismyndigheten bör överväga om tillståndet skall förenas med särskilda villkor för förvaringen.

Skrotning

3 § Med skrotning avses att vapnet eller de delar som enligt vapenlagen (1996:67) jämföras med skjutvapen har förstörts så att ingen vital del kan komma till användning igen.

4 § Vid polismyndighetens prövning av en ansökan om tillstånd att utföra skrotning av vapen skall hänsyn tas till sökandens allmänna lämplighet att tillfälligt inneha vapen av det slag som det är fråga om. Ett tillstånd kan begränsas till att avse endast vapen av en viss typ.

5 § Ett intyg om skrotning av vapen skall sändas till polismyndigheten av den som har utfört skrotningen. Intyget skall innehålla uppgifter om vapnets fabrikat, tillverkningsnummer, det sätt på vilket vapnet har skrotats samt i förekommande fall tillståndshavarens namn och personnummer.

Sedan intyget har godkänts kan uppgifter om vapnet strykas ur vapenregistret.

Varaktigt obrukbara vapen

Allmänna råd

För att ett vapen skall anses som varaktigt obrukbart bör det vara åtgärdat på ett sådant sätt att det därefter inte kan användas för skjutning.

För att uppfylla kravet på att vapnet har gjorts varaktigt obrukbart bör fordras att skott över huvud taget inte kan avlossas med vapnet. Exempelvis kan patronläget svetsas igen så att en patron inte kan föras in i det eller, om patronläget är skilt från pipan, vilket är fallet med bl.a. revolverar, att såväl pipans bakre del som trumman svetsas ihop. För att hindra sprängning av patronläget bör i sistnämnda fall hanens slagstift avlägsnas eller slagstiftshålet svetsas igen. Har vapnet utbytbar pipa, bör denna svetsas samman med vapnet i övrigt.

16 kap. Förvaring m.m. av skjutvapen och ammunition samt transport av skjutvapen

Förvaring av vapen och ammunition

1 § Enligt 5 kap. 1 § vapenlagen (1996:67) är den som innehar skjutvapen eller ammunition skyldig att ta hand om egendomen och hålla den under sådan uppsikt att det inte finns risk för att någon obehörig kommer åt den.

Med uppsikt förstås att innehavaren har omedelbar kontroll över vapnet eller ammunitionen.

Allmänna råd

För att uppfylla kraven enligt 5 kap. 1 § vapenlagen bör skjutvapen förvaras i tillståndshavarens bostad. Med bostad bör likställas ett utrymme, t.ex. garage eller förråd, som är låsbart och sammanbyggt med bostaden och där genomgångsdörr finns mellan utrymmet och bostaden.

2 § De krav på förvaringsutrymmen som anges i dessa föreskrifter avser den lägsta tillåtna nivån. Även andra standarder eller liknande än dem till vilka det hänvisas skall accepteras om de uppfyller den lägsta tillåtna nivån.

Allmänna råd

Vapnets farlighet och risken för obehörig åtkomst bör vara vägledande vid val av förvaringsutrymme. En s.k. delad förvaring bör inte accepteras. Enligt 5 kap. 2 § andra stycket vapenlagen (1996:67) får effektbegränsade skjutvapen, sådana föremål som enligt 1 kap. 3 § jämföras med skjutvapen och ammunition förvaras på ett annat betryggande sätt än i säkerhetsskåp eller motsvarande om det inte finns risk att någon obehörig kommer åt dem.

Säkerhetsskåp m.m.

3 § Av 5 kap. 2 § vapenlagen (1996:67) framgår att när skjutvapen inte brukas skall de förvaras i säkerhetsskåp eller i något annat lika säkert förvaringsutrymme.

4 § Med säkerhetsskåp skall förstås ett skåp som uppfyller Svensk Standard SS 3492² säkerhetsskåp eller motsvarande krav och är certifierat av ackrediterat certifieringsorgan.

Med ett ackrediterat certifieringsorgan avses

1. ett organ ackrediterat för uppgiften av Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (SWEDAC) eller av ett motsvarande organ från ett annat land inom EES eller
2. ett organ som på annat sätt erbjuder motsvarande garantier i fråga om teknisk och yrkesmässig kompetens, garantier om oberoende samt kännedom om och garantier om uppfyllande av dessa föreskrifter.

5 § Med lika säkert förvaringsutrymme skall förstås att

1. omslutande delar skall bestå av lägst 4 mm stålplåt,
2. fogar skall ha minst samma motståndsförmåga mot inbrott som övriga omslutande delar,
3. regelverket skall ha kolvar i minst tre riktningar samt vara av s.k. avlastad typ, vilket innebär att låsets spärrelement inte får belastas när regelverkets kolvar belastas i öppningsriktningen,
4. låsmekanismen skall vara borrhärdad,
5. en separat mekanism skall finnas som aktiveras vid inslagning eller sprängning mot låset och varvid mekanismen skall spärra regelverket i låst läge,
6. regelverkets och bakkantsbeslagens ingrepp får inte vara mindre än 20 mm,
7. nyckeln skall kunna tas ur låset endast när regeln är fullt utlåst och förreglerad samt att
8. ett förvaringsutrymme enligt ovan skall vara försett med ett lås för säkerhetsskåp enligt 3 §.

6 § Ett skåp som utan vapen har en vikt som understiger 150 kg skall vara förankrat i byggnadsstommen. Ett sådant skåp kan som alternativ till förankring förses med tyngder så att vikten 150 kg uppnås.

Allmänna råd

Polismyndigheten bör kräva att sökanden exempelvis företer intyg om att ett säkerhetsskåp har installerats eller ett kvitto på att ett sådant har köpts in för att meddela tillstånd till innehav av skjutvapen. Beträffande säkerhetsskåp som innehades före den 1 juli 2000 och där kvitto inte kan företes, bör sökanden kunna ange fabrikat och beteckning på säkerhetsskåpet.

² Svensk Standard SS tillhandahålls av SIS - Standardiseringen i Sverige- Förlag AB

Förvaras skjutvapen i ett lika säkert förvaringsutrymme bör polismyndigheten kräva att sökanden styrker med intyg att förvaringsutrymmet uppfyller de krav som anges i 16 kap. 5 §.

En nyckel bör förvaras så att en obehörig inte kan komma åt den. Finns det risk för att någon anhörig eller bekant skulle kunna tänkas tillägna sig skjutvapnet, bör vapenägaren härutöver iaktta extra försiktighet.

För information avseende tekniska krav på säkerhetsskåp bör polismyndigheten hänvisa till Standardiseringskommissionens i Sverige (SIS) standard beträffande sådana skåp.

Förvaring under förflyttning m.m.

7 § Med förflyttning av skjutvapen avses den transport av skjutvapen som en enskild företar. Som huvudregel gäller därvid att skjutvapen skall hållas under uppsikt.

8 § Vid tillfälligt kortare avbrott i uppsikten i samband med förflyttning av skjutvapen i *bil* skall vapen som går att dela förvaras delat eller vara försett med ett godkänt vapenlås. Om vapen förvaras delat skall vital vapendel tas med. Vapen som inte går att dela skall vara försett med godkänt vapenlås.

Såväl delat vapen som vapen försett med godkänt vapenlås skall förvaras väl gömt i bilen eller på annat sätt placeras så att stöld eller annat missbruk förhindras.

Med godkänt vapenlås avses ett sådant lås som uppfyller de krav som uppställs i klass 3 för hänglås³.

Allmänna råd

Vad som sägs i 8 § gäller t.ex. när en vapeninnehavare är på väg till jaktmarken och gör uppehåll i färdan för att tanka eller äta eller under pågående jakt tillfälligt lämnar ett vapen i en bil.

9 § Vid tillfälligt kortare avbrott i uppsikten i samband med förflyttning av skjutvapen i *tåg* skall vapnets huvuddel eller vapen som är försett med vapenlås antingen polletteras eller förvaras i låda eller fodral i kupé.

Förvaras vapnets huvuddel eller vapen försett med vapenlås i kupé skall det tas med då kupén lämnas om betryggande bevakning inte kan ordnas.

10 § Vid tillfälligt kortare avbrott i uppsikten i samband med förflyttning av skjutvapen i *fartyg* skall vapnets huvuddel eller vapen som är försett med vapenlås förvaras i låst hytt. En för vapnet vital del skall tas med eller förvaras i fartygets reception eller hos fartygsbefäl.

Allmänna råd

³ Svenska Stöldskyddsföreningens (SSF) norm för hänglås klass 3 eller annan norm som garanterar att likvärdig skyddsnivå uppnås

RPSFS 2002:

Vapen som förs med vid resa med *flyg* bör förvaras enligt följande: Vapnets huvuddel bör förvaras i flygplanets lastutrymme i fodral eller låda. En vital del bör medföras i ficka eller handbagage.

Utöver vad som sägs i första stycket bör observeras att det i andra länder kan förekomma andra säkerhetsbestämmelser. Vid resa med vapen bör därför kontroll göras beträffande säkerhetsbestämmelserna i berörda länder.

Vid övernattning på *hotell eller i annan tillfällig bostad* och vapnet inte förvaras under uppsikt bör vapnet delas och vital del tas med eller låsas in i s.k. hotellsafe eller liknande utrymme. Vapen som inte kan delas bör förses med ett godkänt vapenlås.

11 § Med delad förvaring förstås att vapnets huvuddel, en vital del och ammunition förvaras på olika ställen. Den vitala delen skall hållas under ständig uppsikt.

Med en för vapnets funktion vital del förstås sådan del till vapnet som krävs för att vapnet skall fungera. Vitala delar är för:

Vapen	Vitala delar
Kul- och hagelgevär med slutstycke	Slutstycke och pipa
Vapen av bryttyp (exempelvis hagelgevär)	Kolv, baskyl och pipor. Om vapnet har blindavfyrats utgör framstock eller underbeslag vital vapendel om det inte är fråga om vapen med yttre hanar
Automatkarbin (Ak4, Ak5)	Underbeslag och slutstycke
Automatgevär (Ag M/42)	Bakstycke och kåpa med framföringsfjäder
Kulsprutegevär/kulspruta	Underbeslag, pipa och slutstycke
Kulsprutepistol	Slutstycke och pipa
Revolver	Trumma
Pistol	Slutstycke, mantel och pipa

Förvaring under transport i övrigt

12 § Utöver vad som framgår av bestämmelserna i detta kapitel under rubriken Förvaring under förflyttning m.m. skall i tillämpliga delar följande gälla vid förvaring i samband med övriga transporter.

Transport av skjutvapen skall ske på ett säkert sätt och under betryggande former. Skjutvapen får inte skickas komplett i en försändelse utan skall vara oladdat, delat och nerpackat i skilda försändelser. Om ett skjutvapen inte kan delas skall det vara försett med ett godkänt vapenlås. Undantag kan göras om transporten är bevakad.

I förekommande fall skall skjutvapen skickas med kvittens i alla led.

Uppställning av fordon med last av skjutvapen får ske endast om fordonet är bevakat eller uppställt på inhägnat område eller i garage som är försedda med larm.

Allmänna råd

Avsändaren bör kunna intyga att vapnet har förpackats enligt dessa föreskrifter.

Förvaring i samband med jakt eller tävling

13 § Ett vapen som medförs i samband med jakt eller tävling till en plats, exempelvis en jaktstuga eller en skjutbana, där det saknas tillgång till säkerhetsskåp eller motsvarande skall, om det tillfälligtvis lämnas utan tillsyn, delas och den vitala delen tas med. Vapnets huvuddel skall förvaras väl gömd och under betryggande lås.

Delas ett vapen och medtas en sådan vital vapendel för vilken tillstånd till innehav inte erfordras, t.ex. framstock till hagelgevär, skall vapnets huvuddel förvaras väl gömd och försedd med ett godkänt vapenlås.

Ett vapen som inte kan delas skall vara väl gömt, fastlåst och försett med ett godkänt vapenlås.

Allmänna råd

Om jakt- eller tävlingsarrangör tillhandahåller förvaringsutrymme bör detta utnyttjas.

Vapen på allmän plats m.m.

14 § Utöver vad som anges i 6 – 12 §§ skall ett skjutvapen, som medförs på allmän plats eller inom skolområde där grundskole- eller gymnasieundervisning bedrivs, hållas under uppsikt och förvaras i en väska, ett särskilt vapenfodral eller någon liknande förvaringspersedel.

Särskilda förvaringsvillkor

Allmänna råd

Polismyndigheten bör pröva om särskilda förvaringsvillkor skall meddelas i samband med att ett tillstånd till innehav av vapen beviljas. Vapnets farlighet och beskaffenhet i övrigt bör vara avgörande för vilken typ av förvaring som skall krävas. Även antalet vapen som innehavaren har är av stor betydelse.

Särskilda förvaringsvillkor torde inte behövas beträffande effektbegränsade skjutvapen samt sådana föremål som avses i 1 kap. 3 § vapenlagen (1996:67).

Beträffande helautomatiskt vapen bör polismyndigheten meddela särskilda förvaringsvillkor om delad förvaring. En huvuddel bör

RPSFS 2002:

förvaras i säkerhetsskåp eller lika säkert förvaringsutrymme och den för vapnet vitala delen bör förvaras på annat säkert sätt.

Vid förvaring av mer än fem helautomatiska vapen eller tio enhandsvapen eller tjugo gevär av annat slag bör de förvaringsregler som enligt bestämmelserna i FAP 556-2 gäller för skytteföreningar ligga till grund för förvaringsvillkoren.

Om flera medlemmar i en familj, som bor i en gemensam bostad, har vapen bör familjens totala vapeninnehav vara avgörande för frågan om behovet av att meddela särskilda förvaringsvillkor.

I vapenregistret bör noteras att förvaringsvillkor har meddelats.

En överträdelse av sådana villkor om förvaring av vapen, som polismyndigheten har meddelat med stöd av 2 kap. 5 § eller 5 kap. 5 § vapenlagen (1996:67) är straffbar. Det är därför viktigt att villkoren får en klar och entydig utformning. Villkoren bör skrivas i ett särskilt beslut, varav det även framgår hur beslutet kan överklagas.

Förvaring i dödsbo och konkursbo

Allmänna råd

Vapenlagens (1996:67) bestämmelser om förvaring av skjutvapen gäller även för förvaring av vapen som ingår i ett dödsbo eller ett konkursbo.

Ett beslut om förvaring enligt 8 kap. 2 § vapenlagen bör övervägas exempelvis när en dödsbodelägare eller någon annan som har vård om eller tillgång till vapen som ingår i ett dödsbo uppenbarligen inte uppfyller de personliga krav som gäller för innehavstillstånd eller saknar möjlighet att förvara vapnen. Möjligheten bör dock inte användas i andra fall än då en sådan åtgärd bedöms som angelägen från säkerhetssynpunkt. I första hand bör polismyndigheten undersöka om de förhållanden som aktualiserar ett sådant beslut kan ändras genom åtgärder från dödsboets sida.

Ett beslut om förvaring enligt 8 kap. 2 § vapenlagen av vapen som ingår i ett konkursbo bör övervägas exempelvis om konkursförvaltaren saknar möjlighet att förvara konkursboets vapen.

Ett sådant beslut innebär bl.a. att polismyndigheten får hålla vapnen tillgängliga för spekulanter och att även i övrigt bidra till att en frivillig överlåtelse till behörig person inte förhindras eller försvåras.

Polismyndigheten har inte någon skyldighet att vidta särskilda åtgärder för skötsel av egendomen utan det åligger boet att ombesörja och bekosta sådana åtgärder.

Förvaring hos annan

Allmänna råd

Av vapenlagen (1996:67) framgår som huvudregel att en tillståndshavare själv skall ta hand om sina skjutvapen. Undantagsvis kan dock förvaring hos annan få förekomma. För att förvaring hos

annan skall tillåtas bör krävas att förvaringen efter en helhetsbedömning framstår som motiverad.

Bestämmelsen i 5 kap. 3 § vapenlagen är inte avsedd att användas för att tillståndsinnehavaren skall kunna undgå kostnad för att själv ordna med en säker förvaring av sina vapen.

Enligt 5 kap. 3 § vapenlagen skall ett tillstånd till förvaring hos annan alltid tidsbegränsas. Tillståndet bör i normalfallet gälla i högst tre år åt gången.

Vid förvaring hos annan bör alltid särskilda förvaringsvillkor meddelas för såväl tillståndsinnehavaren som för den som förvarar vapnet. Av förvaringsvillkoren bör framgå att vapenförvararen inte har rätt att bruka vapnet, om inte vapenlagens regler om lån av skjutvapen är uppfyllda.

Förvaring hos föräldrar

Förvaring hos föräldrar bör kunna medges t.ex. när en son eller dotter flyttar från föräldrahemmet till en egen bostad i tätort eller större stad men avser att fortsättningsvis jaga på föräldrarnas marker eller tillsammans med en förälder.

Förvaring hos annan i övriga fall

Förvaring hos annan än förälder kan medges t.ex. när någon flyttar till en storstad på grund av sitt arbete, men har kvar en väsentlig anknytning till sin hembygd, där han eller hon avser att fortsätta att bedriva jakt. Ett annat fall där förvaring hos annan bör kunna övervägas är om vapenägaren under en längre period vistas i utlandet eller i vart fall långt från hemmet.

Kontroll av förvaring

Allmänna råd

Den som innehar tillstånd att inneha skjutvapen är enligt 5 kap. 7 § vapenlagen (1996:67) skyldig att låta polismyndigheten få tillträde för att kontrollera att förvaringsbestämmelserna följs.

En sådan kontroll av förvaring är en åtgärd för tillsyn av tillståndspliktigt vapeninnehav och syftar inte till att uppdaga brottsliga gärningar. Eftersom åtgärden är känslig från integritetssynpunkt är det särskilt viktigt att iakttaga bestämmelserna om behov och proportionalitet i 8 § polislagen (1984:387).

En begäran om att kontrollera förvaringen bör meddelas inom rimlig tid, minst två veckor, innan den skall äga rum.

Kontrollen innebär, att endast det utrymme där förvaring av skjutvapen sker får undersökas och innefattar inte någon rätt att undersöka annat utrymme hos vapeninnehavaren än det som omfattas av vapentillståndet eller är av omedelbar betydelse för förvaringen. Om det t.ex. föreligger skäligen misstanke om olovligt

17 kap. Återkallelse av tillstånd m.m.**Återkallelse***Allmänna råd**Brister i den personliga lämpligheten*

En återkallelse av ett tillstånd att inneha skjutvapen är en ingripande åtgärd och det är därför av största vikt att ett sådant beslut föregås av en omsorgsfull och noggrann prövning samt att utredningen i ärendet blir så fullständig som möjligt. Av 1 kap. 3 § 1 vapenförordningen (1996:70) följer att prövningen skall göras av polismyndigheten i den ort där tillståndshavaren är folkbokförd.

Under rubriken Allmänna lämplighetskrav i kap. 2 nämns vissa omständigheter som kan innefatta hinder mot att meddela innehavstillstånd. I princip bör det dock krävas starkare skäl för att återkalla ett vapentillstånd än för att avslå en vapenansökan. Den stränga syn på innehav och användning av vapen som kommit till uttryck i vapenlagstiftningens ansvarsbestämmelser och de bestämmelser som gäller för förvaring av vapen bör emellertid återverka på tillämpningen av återkallelseinstitutet.

Frågan om en persons fortsatta vapeninnehav bör regelmässigt omprövas när innehavaren

1. dömts för ett grovt brott, i första hand där skjutvapen kommit till användning,
2. dömts till fängelsestraff för brott mot jaktlagstiftningen,
3. missbrukat vapen,
4. åsidosatt bestämmelser för förvaring av vapen,
5. missbrukat alkohol, narkotika eller dopningsmedel,
6. dömts för narkotikabrott,
7. dömts för grovt rattfylleri eller
8. drabbats av en sådan allvarlig sjukdom, att lämpligheten att inneha skjutvapen kan ifrågasättas.

Exempel på gärningar som kan leda till återkallelse av tillstånd att inneha vapen är sådana brott som innefattar bruk av våld mot person (exempelvis 3 kap. 1, 2, 5 eller 6 §§, 8 kap. 6 § eller 17 kap. 1-2 §§ BrB), annat hänsynslöst eller kränkande beteende mot person (exempelvis 4 kap. 1-5 §§ eller 6 kap. 1-6 §§ BrB) eller annan grov brottslighet, som innebär en påtaglig fara för annans liv eller egendom (exempelvis 13 kap. 1-5 a §§ BrB) eller som riktar sig mot allmän ordning, statsskicket eller rikets säkerhet (exempelvis 16 kap. 1-2 §§, 18 eller 19 kap. BrB). Hänsyn bör självfallet tas till omständigheterna i det särskilda fallet med avseende på bl.a. gärningens svårhetsgrad m.m.

Alkoholens koppling till våldsbrott och även till annan brottslighet, i kombination med samhällets restriktiva hållning till vapeninnehav

bör medföra att frågan om återkallelse övervägs beträffande en person som dömts för brott mot alkohollagen (1994:1738).

Ett återkallelsebeslut kan också vara motiverat beträffande den som dömts för brott mot jaktlagstiftningen, exempelvis jakt från motorfordon eller jakt med förbjudet vapen. Detsamma bör gälla den som använder vapen för något annat ändamål än det avsedda, exempelvis jagar med ett vapen som han innehar för prydnadsändamål. Har påföljden blivit frihetsstraff eller motsvarande bör återkallelse ske.

Uppsåtliga brott mot vapenlagens (1996:67) bestämmelser bör regelmässigt föranleda återkallelse, om inte gärningen av domstol bedömts som ringa. Fall som beror på förbiseende eller slarv bör i allmänhet inte föranleda återkallelse. Är det fråga om upprepade brott bör dock en strängare bedömning göras även i dessa fall.

Även andra brott bör i vissa fall medföra återkallelse av tillstånd att inneha vapen. Ett flertal i och för sig mindre allvarliga brott och förseelser kan också tillsammans utgöra skäl för en återkallelse, nämligen om de är tecken på att vapeninnehavaren inte kan anses fylla vapenlagstiftningens krav på omdöme, laglydnad och pålitlighet.

En dom rörande grovt rattfylleri bör regelmässigt medföra att vapeninnehavet ifrågasätts. Grovt rattfylleri kan ses som ett tecken på likgiltighet för andra människors liv och säkerhet. Det är också ofta ett tecken på att vederbörande har alkoholproblem. Om det står klart att gärningen var en engångsföreteelse hos en i övrigt nykter och skötsam person bör återkallelse kunna underlåtas.

Den som vid något enstaka tillfälle omhändertagits enligt lagen (1976:511) om omhändertagande av berusade personer m.m. bör som regel inte få sitt tillstånd återkallat. Det inträffade kan däremot utgöra skäl för en undersökning av vederbörandes sociala förhållanden, såvida det inte är uppenbart, att det är fråga om en ren tillfällighet. En sådan undersökning får också anses motiverad när en vapeninnehavare ofta uppträtt spritpåverkad. Upprepade händelser av detta slag under en kort tidsperiod, narkotikamissbruk eller missbruk av andra beroendeframkallande medel, bör medföra återkallelse av tillståndet. Det samma gäller onykterhet i samband med jakt eller målskjutning.

En återkallelse av innehavstillstånd bör övervägas även när innehavaren har drabbats exempelvis av allvarlig ålders- eller personlighetsförändring som ger utslag i aggressioner, allvarlig psykisk störning eller av fysisk sjukdom av sådan beskaffenhet att den påtagligt inverkar på förmågan att hantera vapen, t.ex. synfel, och ett fortsatt innehav kan medföra olycksrisk. Polismyndigheten bör inhämta yttrande från en läkare eller social myndighet i sådana fall.

Även om en överträdelse av de allmänna förvaringsbestämmelserna i vapenlagen inte är straffsanktionerad, bör

överträdelsen medföra att polismyndigheten omprövar tillståndet. Den som på ett allvarligt sätt åsidosätter den allmänna förvaringsregeln i 5 kap. 1 § vapenlagen eller meddelade särskilda förvaringsvillkor bör kunna fråntas rätten att inneha vapen.

Polismyndighetens ställningstagande i ärenden beträffande omprövning av tillstånd att inneha skjutvapen bör grundas på en helhetsbedömning av omständigheterna i ärendet.

Har en domstol förklarat ett vapen förverkat bör polismyndigheten meddela beslut om återkallelse av den dömdes vapentillstånd.

Den omständigheten att ett vapen överläts till en annan under pågående utredning om återkallelse bör inte medföra att återkallelsefrågan förfaller. Detta särskilt med hänsyn till de rättsverkningar, bl.a. rätten att låna vapen, som ett innehavstillstånd medför.

Ett beslut om återkallelse på grund av brister i den personliga lämpligheten bör i regel omfatta en vapeninnehavares samtliga vapen. Beslutet bör föregås av en undersökning om vederbörande innehar vapen som har tilldelats honom av försvarsmakten. Om så är fallet bör polismyndigheten underrätta den militära myndigheten. En sådan underrättelse bör ske ofördröjligen och utan att beslut i återkallelseärendet avvaktas.

Återkallelse bör kunna underlåtas i fall då innehavaren kan visa att vapnet har ett starkt affektionsvärde och då garantierna för att vapnet inte skall missbrukas framstår som betryggande.

Bristande behov m.m.

Enligt 6 kap. 1 § c vapenlagen (1996:67) skall ett tillstånd att inneha vapen återkallas om förutsättningarna för tillståndet inte längre finns. Ett innehavstillstånd skall därför återkallas om förutsättningarna för vapeninnehavet på ett väsentligt sätt förändrats i förhållande till omständigheterna vid tillståndsgivningen, t.ex. om behov av vapnet inte längre föreligger. Skäl för återkallelse på denna grund kan som regel sägas föreligga, om omständigheterna är sådana att tillstånd inte skulle beviljats om frågan hade prövats i den nya situationen. Det skulle dock föra allt för långt att återkalla alla tillstånd där sådana förändringar skett. I varje enskilt ärende måste en självständig bedömning göras. Det är därvid naturligt att främst beakta omständigheter som kan hänföra sig till tillståndshavaren.

Den som inte är aktiv medlem i en skytteförening kan normalt inte anses ha behov av att inneha målskyttevapen. En organisation kan inte åläggas att rapportera förhållanden till polismyndigheten, som kan föranleda åtgärder mot medlemmarna. Dock hindrar inget att polismyndigheten i dessa fall genom en enkel förfrågan hos organisationen eller hos tillståndshavaren tar reda på om denne fortfarande är aktiv medlem i en skytteförening.

Erinran

Allmänna råd

Vapenlagstiftningen saknar bestämmelser om institutet erinran. Grunden för att vidta en sådan informell åtgärd finns i förarbetsuttalanden. En erinran tar i första hand sikte på situationer då en vapeninnehavare inte har efterlevt de allmänna förvaringsbestämmelserna. Om en polismyndighet anser att en erinran är en lämplig åtgärd för att åstadkomma en rättelse i ett visst fall torde det emellertid inte föreligga något formellt hinder mot att polismyndigheten erinrar en vapeninnehavare också om någon annan bestämmelse rörande vapenlagstiftningen. En erinran måste emellertid ha en viss grad av konkretion för att den skall kunna ge vapeninnehavaren tillräcklig vägledning. En allmänt hållen erinran om att vapeninnehavaren skall visa laglydnad och gott omdöme framstår inte som meningsfull. När polismyndigheten utformar en erinran måste den också vara medveten om att det rör sig om ett informellt förfarande inom ramen för dess tillsynsuppgifter enligt vapenlagen (1996:67) och att en erinran inte kan överklagas.

Om en omprövning är föranledd av försummelse när det gäller vapenförvaringen bör polismyndigheten överväga att meddela särskilda förvaringsvillkor enligt 5 kap. 5 § vapenlagen.

En erinran eller särskilda förvaringsvillkor bör inte meddelas om det finns grundad anledning att anta att en sådan åtgärd blir verkningslös. I sådana fall bör i stället en återkallelse ske.

Återkallelse av tillstånd till handel*Allmänna råd*

De allmänna råd som meddelats i 17 kap. under rubrikerna Återkallelse och Erinran bör i tillämpliga delar gälla även i fråga om den som driver handel med skjutvapen. Alternativa lösningar kan övervägas i dessa fall. Om exempelvis prövningen har sin orsak i att handelsföreståndaren varit försumlig kan denne bytas ut. Endast i undantagsfall bör handelstillstånd återkallas med omedelbar verkan med stöd av 10 kap. 2 § vapenlagen (1996:67).

Ett meddelat godkännande avseende föreståndare eller ersättare kan inte återkallas ens i samband med en återkallelse av handelstillståndet, eftersom det saknas bestämmelser om återkallelse av godkännanden.

Enligt 6 kap. 3 § a vapenlagen skall ett tillstånd att driva handel med skjutvapen återkallas om tillståndshavaren inte längre driver yrkesmässig handel. Polismyndigheten bör därför vid den årliga kontrollen hos vapenhandlare kontrollera omfattningen av det gångna årets verksamhet.

Polismyndighetens beslut*Allmänna råd*

Enligt 10 kap. 2 § vapenlagen (1996:67) skall en polismyndighets beslut om återkallelse beträffande en enskild persons tillstånd att inneha vapen gälla omedelbart. Detta innebär att skjutvapnen bör omhändertas när beslutet meddelas. Av bestämmelsen följer också att ett omhändertagande av vapen i samband med ett beslut om återkallelse av ett vapenhandlartillstånd skall göras endast i de fall då så har förordnats i beslutet och endast om det finns särskilda skäl.

Omhändertagande

Allmänna råd

Enligt 6 kap. 4 § första stycket a vapenlagen (1996:67) skall polismyndigheten besluta att omhänderta ett skjutvapen och därtill hörande ammunition, om det föreligger risk för missbruk av vapnet. Av 6 kap. 4 § andra stycket vapenlagen framgår att om risken för missbruk är överhängande, får en polisman även utan ett sådant beslut omhänderta vapnet och ammunitionen.

Enligt 6 kap. 4 § första stycket b vapenlagen skall polismyndigheten också omhänderta vapen och ammunition, om det är sannolikt att ett tillstånd kommer att återkallas och särskilda omständigheter inte talar emot ett omhändertagande.

Enligt 12 kap. 3 § vapenförordningen (1996:70) skall en innehavare av skjutvapen kunna visa att han eller hon har rätt att inneha det vapen som medförs. Av 6 kap. 4 a § vapenlagen följer att en polisman får omhänderta ett skjutvapen om innehavaren inte medför tillståndsbeviset eller någon annan handling som utvisar dennes rätt att inneha vapnet.

Utöver vapen kan även därtill hörande ammunition omhändertas, oavsett om ammunitionen är tillståndspliktig eller inte.

Ärenden rörande vapen som omhändertagits bör handläggas skyndsamt.

18 kap. Inlösen av skjutvapen och ammunition

Allmänna råd

Enligt 7 kap. 4 § vapenlagen (1996:67) skall ersättning betalas för vapen eller ammunition som löses in. Lösenbeloppet skall motsvara egendomens marknadsvärde. Med marknadsvärde avses det värde som t.ex. en vapenhandlare eller privatperson är beredd att betala för vapnet. När en fråga om inlösen uppkommer bör rutinen vara att ägaren, innan beslut meddelas, lämnas tillfälle att sälja vapnet eller ammunitionen.

Polismyndigheten bör alltid försöka komma överens med ägaren om ett vapens värde. Särskilt angeläget är det att ägaren får lämna synpunkter och värderingsuppgifter när det är fråga om ett vapen av speciell eller sällsynt typ, där det är svårt att bestämma marknadsvärdet.

Om någon som vill bli av med ett skjutvapen vänder sig till polismyndigheten för att få hjälp, bör myndigheten om möjlighet finns biträda med råd om hur vapnet kan avyttras. Saknar vapnet marknadsvärde, bör innehavaren informeras om hur han eller hon kan få det skrotat.

Länsstyrelsen skall, enligt 10 kap. 1 § första stycket vapenförordningen (1996:70), utse en eller flera värderingsmän som skall biträda polismyndigheten vid värdering av skjutvapen och ammunition som skall lösas in. Kostnaden för denna värdering ersätts av allmänna medel och belastar sålunda inte ägaren. Denne får dock själv svara för ersättning till en värderingsman som han eller hon själv anlitar.

Polismyndigheten är inte bunden av värderingsmannens utlåtande men bör i regel följa detta. Har ägaren åberopat ett intyg från någon annan värderingsman bör polismyndigheten göra en skälighetsbedömning och därefter besluta om lösenbeloppets storlek. Är ägaren inte nöjd med beslutet kan det överklagas.

Polismyndigheten betalar ut lösenbeloppet till ägaren så snart det föreligger ett lagakraftvunnet beslut i värderingsfrågan. Det faktiska försäljningsbeloppet inverkar inte på redovisningen till ägaren.

En ansökan om förlängd tidsfrist enligt 7 kap. 2 § tredje stycket vapenlagen (1996:67) måste vara ingiven innan de i 7 kap. 2 § första och andra stycket vapenlagen angivna tidsfristerna har gått ut. Grunden för en ansökan bör alltid redovisas. En förlängning bör medges endast om det föreligger särskilda skäl.

Om polismyndighetens beslut i ett återkallelseärende har överklagats åligger det polismyndigheten att fortsätta inlösenförfarandet när överklagandet har prövats. Tidsfristen för överlåtelse till annan eller inlösen räknas i ett sådant fall från den dag beslutet vann laga kraft.

I ärenden om inlösen bör polismyndighetens kommunikation enligt förvaltningslagen (1986:223) ske i så nära anslutning som möjligt till tidsfristerna i vapenlagen.

19 kap. Undantag

1 § Rikspolisstyrelsen kan medge undantag från dessa föreskrifter.

I kraftträdande och övergångsbestämmelser

1. Denna författning träder i kraft den 1 september 2002 då, Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (RPSFS 2000:63, FAP 551-3) om vapenlagstiftningen skall upphöra att gälla.

2. Utan hinder av vad som anges i 16 kap. 4 § första stycket får, dock längst till utgången av år 2010, förvaring av skjutvapen ske även i sådant skåp som före den 1 juli 1992 har provats och godkänts enligt då gällande RPS eller SSF norm för säkerhetsskåp eller bedömts som lika säkert

RPSFS 2002: förvaringsutrymme, om detta innehades vid ikraftträdandet av denna författning.

På Rikspolisstyrelsens vägnar

STEN HECKSCHER

Claes Johansson
(Polisenheten)

Sammanslutningars vapeninnehav

Följande sammanslutningar får beviljas tillstånd att inneha skjutvapen. Vad gäller sådana organisationer som anges i förordningen (1994:524) om frivillig försvarsverksamhet och deras läns- och lokalavdelningar har samråd skett med Försvarsmakten.

1. Svenska Pistolskytteförbundet,
2. Svenska Sportskytteförbundet,
3. Frivilliga Skytterörelsen,
4. Skytterörelsens Ungdomsorganisation,
5. Svenska Skidskytteförbundet,
6. Sveriges Militäridrotts- och mångkampsförbund,
7. Svenska Jägareförbundet,
8. Jägarnas Riksförbund/Landsbygdens Jägare och till något av dessa förbund ansluten krets, förening eller motsvarande samt
9. Svenska Svartkruts Skytte Federationen och
10. Svenska Armborst Unionen.

Bilaga 2

Krav på skjutskicklighet

Följande krav på skjutskicklighet gäller för tillstånd till innehav av vapen för målskjutning.

Vapentyp

Enhandsvapen med undantag av Kolsyre-, luft-, fjäder- och harpunvapen.

Kulsprutepistol eller annat helautomatiskt vapen utom enhandsvapen.

Krav

Svenska Pistolskytteförbundets pistolskyttemärke i guld, Svenska Svartkruts Skytte Federationens pistolskyttemärke i guld eller Svenska Sportskytteförbundets silvermärke för internationell sportpistol eller grovpistol eller för fripistol eller bevis om att han eller hon uppfyller motsvarande krav.

Innehav av automatvapenskyttemärke i guld.